

កម្ពុជា

កម្មវិធីស្រាវជ្រាវស្រុក

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ

ទំព័រ ៣៧
ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
ISBN 974-9929-34-9

คู่มือบริหารกิจการประปา

สำนักบริหารจัดการน้ำ กรมทรัพยากรน้ำ
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ISBN 974-9929-34-9

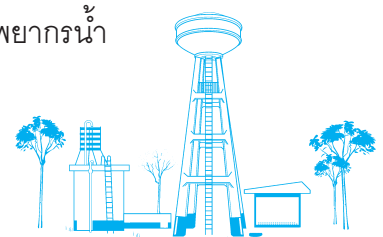
น้ำ

ระบบประปาเป็นระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภค และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อให้ประชาชนในชนบทได้มีน้ำประปาที่มีคุณภาพดีใช้บริโภคและอุปโภคได้อย่างเพียงพอ และทั่วถึง

การบริหารกิจการประปาให้บรรลุผลสำเร็จได้นั้น ไม่เพียงแต่มีโครงสร้างระบบประปาที่ดีเท่านั้น แต่สิ่งสำคัญคือต้องมีการบริหารจัดการที่ดีด้วย การบริหารจัดการระบบประปาให้มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องดำเนินการไปอย่างมีระบบ กล่าวคือมีการบริหารงานบุคคล การผลิต การจำหน่ายน้ำประปา และการให้บริการด้านอื่นๆ โดยให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารกิจการประปา เพื่อให้ประปามีผลประกอบการที่ดี สามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน

คู่มือเล่มนี้ รวบรวมความรู้และประสบการณ์จากการบริหารกิจการประปาที่ประสบความสำเร็จมาแล้วเป็นจำนวนมาก จึงสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารกิจการประปาได้อย่างมีประสิทธิภาพและ เหมาะสำหรับการดำเนินการบริหารกิจการระบบประปาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือชุมชน อันจะเป็นผลให้ประชาชน ได้มีน้ำประปาที่สะอาด มีคุณภาพดี เพื่อใช้ในการอุปโภค บริโภค ตลอดไป

กรมทรัพยากรน้ำ

สารบัญ

บทที่ 1	ความหมาย องค์ประกอบ และรูปแบบของการบริหารกิจการประปา	7
	● ความหมายการบริหารกิจการประปา	8
	● องค์ประกอบในการบริหารกิจการประปา	8
	● การจัดการ หมายถึง การดำเนินงานให้ คน เงิน วัตถุประสงค์ของเป็นไปตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างเหมาะสม	9
	● วัตถุประสงค์การบริหารกิจการประปา	9
	● รูปแบบการบริหารกิจการประปา	9
บทที่ 2	การเตรียมชุมชนก่อนการก่อสร้างระบบประปา	19
	● การเตรียมชุมชนคืออะไร	20
	● เตรียมชุมชนเพื่ออะไร	20
	● ใครบ้างต้องมาช่วยกัน	21
	● ขั้นตอนการเตรียมชุมชน	23
	● ประชุมชี้แจงอะไรบ้าง	23
	● ประชาชนจะมีส่วนร่วมอย่างไร	24
	● หน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารกิจการประปา ในการเตรียมชุมชน	25

บทที่ 3	การเก็บเงินค่าน้ำประปา	27
	● การเก็บเงินค่าน้ำประปา แบบอัตราคงที่	28
	● การเก็บเงินค่าน้ำประปา แบบอัตราก้าวหน้า	29
	● การเก็บเงินค่าน้ำประปา แบบแยกกลุ่มผู้ใช้น้ำ	30
บทที่ 4	ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข	33
บทที่ 5	การวิเคราะห์สถานการณ์ของการบริหารกิจการประปา	39
	● การกำหนดอัตราค่าน้ำ	40
	● การจัดทำบัญชี	44
	● การตรวจสอบบัญชีรายรับ-รายจ่าย	45
	● การปรับปรุงกฎระเบียบข้อบังคับ	46
ภาคผนวก		47
	● ตัวอย่างกฎระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการบริหารกิจการประปา	48
	● ตัวอย่างแบบขอรับบริการ	51
	● ตัวอย่างใบเสร็จรับเงิน	56
	● ตัวอย่างบันทึกการจดมาตรวัดน้ำ และค่าน้ำประปา	58
	● ตัวอย่างบัญชีรายรับ-รายจ่าย แบบดุลบัญชี	60
	● ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารกิจการ และบำรุงรักษาระบบประปาชนบท พ.ศ.2535	62
	● พระราชบัญญัติ กำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542	65
	● พระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 ส่วนที่ 3 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล	66
	● สถานที่ติดต่อ	67

สารบัญ แผนภาพ

แผนภาพที่ 1	รูปแบบการบริหารกิจการโดยคณะกรรมการบริหารกิจการประปา	10
แผนภาพที่ 2	รูปแบบการบริหารกิจการประปาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	13
แผนภาพที่ 3	แสดงแนวทางการบริหารกิจการประปาโดยคณะกรรมการบริหารกิจการประปา	13
แผนภาพที่ 4	แสดงแนวทางการบริหารกิจการประปาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	14
แผนภาพที่ 5	แสดงขั้นตอนการเตรียมชุมชน	15
แผนภาพที่ 6	แนวทางปฏิบัติในการเตรียมการดำเนินงานกิจการประปา	16
แผนภาพที่ 7	แสดงแนวทางการบริหารกิจการประปาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	17
แผนภาพที่ 8	แสดงขั้นตอนการเตรียมชุมชน	22
แผนภาพที่ 9	แนวทางปฏิบัติในการเตรียมการของการดำเนิน	26

บทที่ 1

ความหมาย องค์ประกอบ

และรูปแบบของการบริหารกิจการประปา

บทที่ 1

ความหมาย องค์ประกอบและรูปแบบของการบริการกิจการประปา

1. ความหมายการบริการกิจการประปา

คือการดำเนินงานให้ระบบประปา สามารถบริการน้ำสะอาดให้แก่ชุมชนได้อย่างทั่วถึง เพียงพอ ต่อเนื่องตลอด 24 ชั่วโมง และมีผลประกอบการให้สามารถดำเนินกิจการได้อย่างยั่งยืน

การบริหารกิจการประปา เริ่มจากการควบคุมการผลิตน้ำประปา ให้มีคุณภาพดี และปริมาณเพียงพอ ต่อเนื่องตลอด 24 ชั่วโมง และสามารถดำเนินการจำหน่ายน้ำประปาให้มีรายได้เพียงพอต่อการดำเนินงาน กิจการประปา ตลอดจนมีการควบคุมรายได้ รายจ่ายของการประปาอย่างรัดกุม สามารถตรวจสอบได้ อย่างเป็นโปร่งใส

2. องค์ประกอบในการบริการกิจการประปา

2.1 คน หมายถึง ผู้ใช้น้ำ ผู้ควบคุมการผลิต คณะกรรมการบริหาร สภาหน่วยงานส่วนท้องถิ่น และ บุคคลที่เกี่ยวข้อง มีกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ เช่น

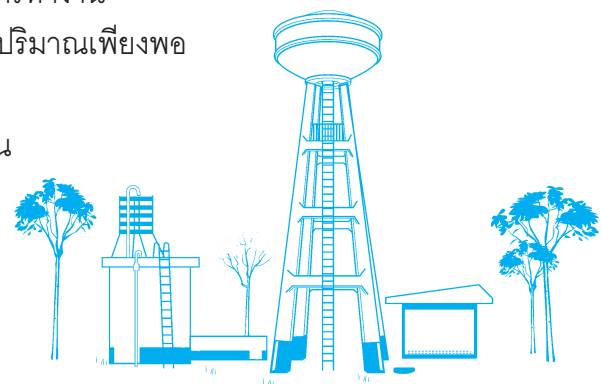
- การคัดเลือก เลือกตั้ง แต่งตั้ง ทีมผู้บริหารกิจการประปา ที่มีความรู้ความสามารถในการ บริหารกิจการประปา
- การเลือกผู้ควบคุมการผลิต ที่มีความรับผิดชอบในการผลิตน้ำประปาให้สะอาด มีปริมาณ เพียงพอ ตลอด 24 ชั่วโมง
- ผู้ใช้น้ำ ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบ

2.2 เงิน หมายถึง เงินงบประมาณ รายรับ-รายจ่าย ประกอบด้วย

- การจัดเก็บและใช้เงิน เพื่อดำเนินการ ด้านรายรับรายจ่าย ให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์
- มีการจัดทำบัญชี เพื่อให้ทราบข้อมูลรายรับรายจ่าย สำหรับการตรวจสอบ การทำงานงบประมาณ

2.3 วัสดุอุปกรณ์ หมายถึง ระบบประปา อุปกรณ์ประปา สารเคมี อุปกรณ์สำนักงาน ประกอบด้วย

- ระบบประปา มีสภาพพร้อมใช้งาน สะอาด ปลอดภัยในการทำงาน
- สารเคมีในการผลิตน้ำประปา การจัดเก็บ การสั่งซื้อ ให้มีปริมาณเพียงพอ
- อุปกรณ์ประปา ครบถ้วน สภาพดี พร้อมใช้งานได้
- อุปกรณ์สำนักงาน สามารถอำนวยความสะดวกในการทำงาน

3. การจัดการ หมายถึง การดำเนินงานให้ คน เงิน วัสดุสิ่งของ เป็นไปตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างเหมาะสม ประกอบด้วย

- 3.1 การทำงานเป็นทีมเพื่อระดมสมอง การร่วมกันทำงาน ในการบริหารกิจการประปา
- 3.2 การวางแผนและใช้กฎระเบียบ ข้อบังคับ วิธีการดำเนินงาน
- 3.3 การบริหารและพัฒนาบุคลากร

4. วัตถุประสงค์การบริหารกิจการประปา

- 4.1 สามารถบริการน้ำสะอาดให้แก่ชุมชนได้อย่างทั่วถึง เพียงพอต่อเนื่องตลอด 24 ชั่วโมง
- 4.2 สามารถมีรายได้สำหรับใช้บำรุงรักษา ซ่อมแซม และขยายระบบประปา เพื่อให้สามารถใช้งานได้ดีตลอดไป
- 4.3 สามารถบริหารจัดการกิจการประปาและแก้ไขปัญหาได้ทันเหตุการณ์และเหมาะสม

5. รูปแบบการบริหารกิจการประปา

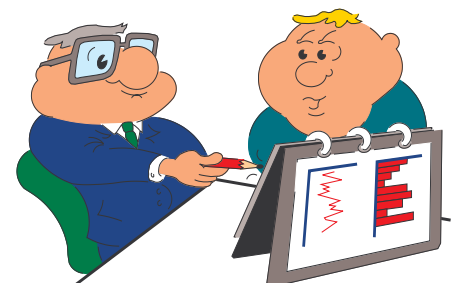
จากการที่ประชาชน มีความต้องการน้ำสะอาดสำหรับใช้ในการอุปโภคบริโภค เพื่อดำรงชีวิตประจำวัน รัฐบาลจึงได้สนับสนุนการก่อสร้างระบบประปาให้ท้องถิ่น เพื่อยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ ให้คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เมื่อชุมชนได้เป็นเจ้าของท้องถิ่นจำเป็นต้องดำเนินการบริหารกิจการประปา เพื่อให้บริการน้ำสะอาดแก่ท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ซึ่งรูปแบบการบริหารระบบประปาที่ดีควรพิจารณาถึงความเหมาะสมของสภาพท้องถิ่นในด้าน เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและความพร้อมของชุมชนเพื่อให้สามารถดำเนินกิจการประปาได้อย่างยั่งยืน และเมื่อได้มีการถ่ายโอนภารกิจ ทรัพย์สินสาธารณูปโภค (แหล่งน้ำ และระบบประปาชนบท) ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว กรมทรัพยากรน้ำได้เล็งเห็นถึงปัญหาในทางปฏิบัติของการบริหารกิจการประปาหมู่บ้านที่อาจเกิดขึ้น และได้มีการศึกษาข้อดี ข้อเสียของรูปแบบการบริหารกิจการ จึงขอเสนอแนะรูปแบบที่เหมาะสมในการบริหารกิจการประปา ดังนี้

5.1 การบริหารโดยคณะกรรมการบริหารกิจการประปา (ประชาชน)

การบริหารรูปแบบนี้เป็นการบริหารกิจการประปาโดยประชาชนเป็นคณะกรรมการบริหารกิจการประปา และดำเนินการเองทั้งหมด ตามรูปแบบของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการและการบำรุงรักษาระบบประปาชนบท พ.ศ.2535 และ อบต. ทำหน้าที่คอยกำกับดูแลและให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการบริหารกิจการประปา

ข้อดี

- ส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่ประชาชน
- มีความคล่องตัวในการบริหารงาน
- มีผู้รับผิดชอบแยกกันแต่ละระบบทำให้การทำงานคล่องตัวรวดเร็ว
- ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ

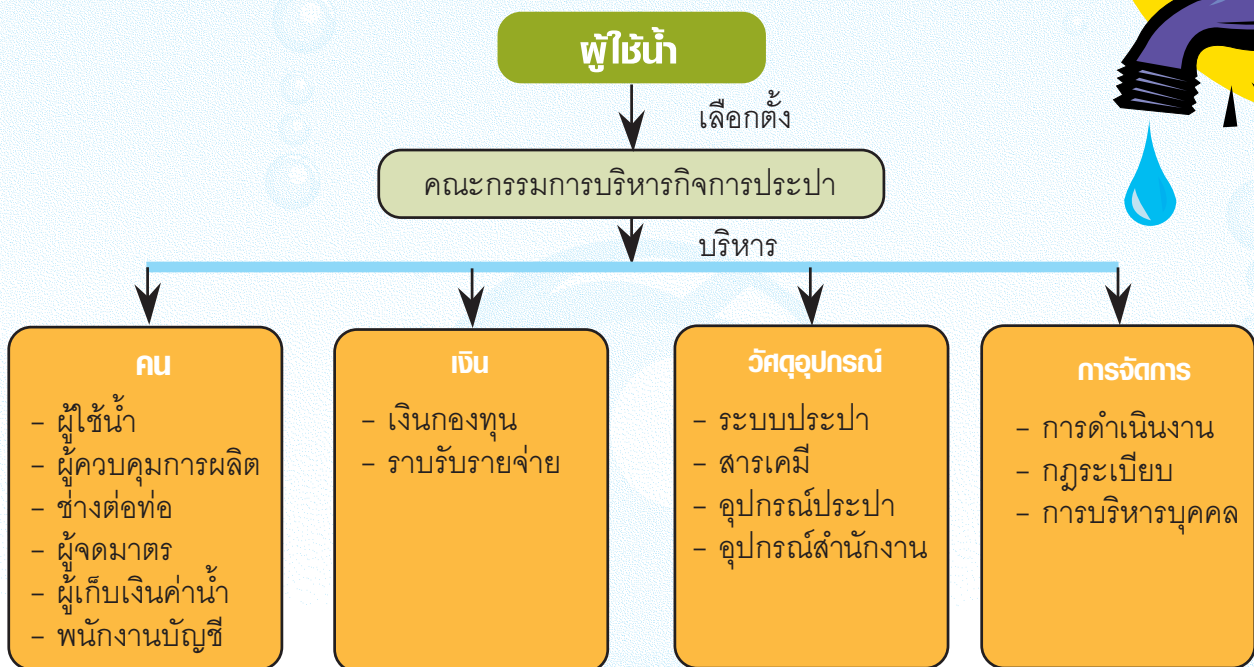

ข้อเสีย

- ขาดการตรวจสอบการบริหารจาก อบต.
- การเก็บรักษาเงินและการจัดทำบัญชีอาจไม่ถูกต้อง การเก็บเอกสารการเงินอาจไม่ครบถ้วนสมบูรณ์
- ไม่มีงบประมาณสนับสนุน เพราะไม่มีหน่วยงานเป็นต้นเรื่องในการตั้งงบประมาณ
- ลำบากในการที่จะหางบประมาณสนับสนุน เมื่อต้องมีการซ่อมแซมวัสดุ อุปกรณ์ประปาหรือการขยายระบบประปา
- การให้ความสำคัญในเรื่องคุณภาพน้ำประปาที่ผลิตไม่มากเท่าที่ควร อาจทำให้คุณภาพน้ำไม่ได้มาตรฐาน

เหมาะสำหรับ

- ชุมชนที่มีความเข้มแข็ง
- ชุมชนที่ผู้บริหารชุมชนมีความรับผิดชอบสูงและมีความเสียสละ
- ชุมชนที่มีความโปร่งใสในการบริหารกิจการ

แผนภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารกิจการประปาโดยคณะกรรมการบริหารกิจการประปา

5.2 การบริหารโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เนื่องจากในปี พ.ศ.2537 ได้มีการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นมาใหม่ คือ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งมีหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ การจัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร และในปี พ.ศ.2542 มีพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีภารกิจในการจัดให้มีน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคบริโภคแก่ประชาชน ดังนั้น ส่วนราชการจึงได้ถ่ายโอนภารกิจ และทรัพย์สินสาธารณูปโภค (แหล่งน้ำและระบบประปาชนบท) ได้แก่ การก่อสร้างระบบประปาชนบท เป็นต้น ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการต่อไป องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องทำหน้าที่ในการบริหารจัดการประปา การบริหารกิจการประปาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น

รูปแบบที่ 1 อบต.บริหารเอง

เป็นการบริหารที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหารกิจการเองทั้งหมด ทั้งในด้านบุคลากร ด้านการเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการดำเนินการ เช่น คัดเลือกและจ้างผู้ควบคุมการผลิตน้ำประปา จัดทำงบประมาณเพื่อใช้ในกิจการระบบประปา จัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย กำหนดกฎหมายระเบียบข้อบังคับ เป็นต้น

ข้อดี

- มีขั้นตอนการดำเนินงานที่เป็นระบบ มีการตรวจสอบที่ดี และการเก็บหลักฐานครบถ้วน
- มีงบประมาณสนับสนุน
- สามารถเลือกสรรและจ้างผู้ควบคุมการผลิตน้ำประปาได้เหมาะสมกับหน้าที่และให้ค่าตอบแทนได้ด้วยอัตราสูง
- สามารถควบคุมคุณภาพน้ำประปาที่ผลิตได้ดีขึ้น

ข้อเสีย

- ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานโดยตรง
- อาจเกิดความล่าช้าเนื่องจากระบบของราชการ
- บางหมู่บ้านไม่อยากจะให้เพราะประชาชนบริหารเอง จึงไม่ยอมรับการบริหารจากอบต.
- ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการสูงขึ้น อาจส่งผลให้ค่าน้ำประปาสูงขึ้นกว่ารูปแบบที่บริหารโดยคณะกรรมการบริหารกิจการประปา (ประชาชน) และรูปแบบที่ 2

เหมาะสำหรับ

- ชุมชนที่ไม่เข้มแข็งพอ
- ชุมชนที่มีปัญหาในการบริหารในด้านการตัดสินใจและการสั่งการ
- ชุมชนที่ผู้บริหารชุมชนไม่มีเวลาในการดำเนินการ
- ชุมชนที่ไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ในการบริหาร
- อบต. ที่มีความเข้มแข็ง แต่มีทุนรอนน้อย

รูปแบบที่ 2 อบต.และประชาชนร่วมกันบริหาร

มีแนวทางการบริหารโดยใช้รูปแบบของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการและการบำรุงรักษาระบบประปาชนบท พ.ศ.2535 แต่คณะกรรมการบริหารกิจการประปามาจากการเลือกตั้งจากสมาชิกผู้ใช้น้ำส่วนหนึ่ง และแต่งตั้งโดยตำแหน่งจากเจ้าหน้าที่ของ อบต. ส่วนหนึ่ง

ข้อดี

- ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหาร
- มีการจัดทำบัญชีที่เป็นระบบ และมีการตรวจสอบ
- อบต. มีส่วนร่วมและรับรู้ในการบริหาร
- สามารถรับการจัดสรรงบประมาณจาก อบต.
- เป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับระยะเปลี่ยนผ่าน ซึ่งแต่เดิมให้คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้บริหารกิจการประปาแล้ว มีการถ่ายโอนให้หน่วยงานส่วนท้องถิ่น
- มีการคำนึงถึงคุณภาพน้ำประปาที่ผลิตเพิ่มขึ้น

ข้อเสีย

- อาจเกิดความล่าช้าเนื่องจากระบบราชการ
- มีความคล่องตัวน้อยลงกว่ารูปแบบที่บริหารโดยคณะกรรมการบริหารกิจการประปา (ประชาชน)

เหมาะสำหรับ

- ชุมชนที่มีความเข้มแข็งปานกลาง
- ชุมชนที่มีปัญหาในการบริหาร ในด้านการตัดสินใจและการสั่งการ
- ชุมชนที่ผู้บริหารชุมชนไม่ค่อยมีเวลาในการดำเนินการ
- อบต.ที่มีความเข้มแข็งปานกลาง

รูปแบบที่ 3 อบต.จ้างเอกชนบริหาร

เป็นรูปแบบที่ อบต.จ้างเอกชนมาดำเนินการบริหารกิจการประปา ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. **อบต. จ้างเหมาเอกชนดำเนินการบางส่วน** เป็นรูปแบบที่ อบต. ยังเป็นผู้บริหารกิจการระบบประปา และเป็นผู้รับผิดชอบผลกำไรขาดทุนที่อาจเกิดขึ้น แต่ในการบริหารดังกล่าว อบต. อาจว่าจ้างให้เอกชนเข้ามาดำเนินการในบางเรื่องบางส่วน เช่น จ้างเหมาให้เอกชนรับผิดชอบในการผลิตน้ำ ซึ่งอาจจะรวมถึงวัสดุอุปกรณ์ และสารเคมีที่ใช้ในการผลิตด้วยหรือไม่ก็ได้ หรืออาจจะว่าจ้างให้เอกชนดำเนินการ เรื่องบำรุงรักษาท่อจ่ายน้ำ การจดมาตรวัดน้ำ และการเก็บเงินค่าน้ำเป็นต้น

2. **อบต. ให้สัมปทานแก่เอกชน** เป็นรูปแบบที่ อบต. ว่าจ้างให้เอกชนเข้ามาดำเนินการเต็มรูปแบบ ตั้งแต่การลงทุน การผลิต การบริหารจัดการ รับผิดชอบทั้งหมดรวมทั้งผลกำไรหรือการขาดทุนที่อาจเกิดขึ้น โดยเอกชนจะเข้ามาปรับปรุงและพัฒนาระบบประปา เพื่อดำเนินการผลิตน้ำประปาและจำหน่ายน้ำประปาให้กับประชาชนผู้ใช้น้ำ โดยเอกชนเป็นผู้บริหารจัดการกิจการประปา ซึ่ง อบต.และเอกชนจะต้องทำสัญญากัน โดยมีรายละเอียดข้อตกลงต่างๆ เช่น เอกชนจะเป็นผู้ลงทุนการปรับปรุงและขยายระบบประปา เพื่อให้สามารถผลิตน้ำประปาได้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน มีการจัดเก็บค่าน้ำยูนิตละเท่าใด และเมื่อเอกชนจัดเก็บเงินรายได้จากการจำหน่ายน้ำแล้ว ต้องแบ่งผลประโยชน์ต่อ อบต.อย่างไร ทั้งนี้ เอกชนต้องดำเนินการขอรับสัมปทานประกอบกิจการประปา จากกรมทรัพยากรน้ำ

ข้อดี

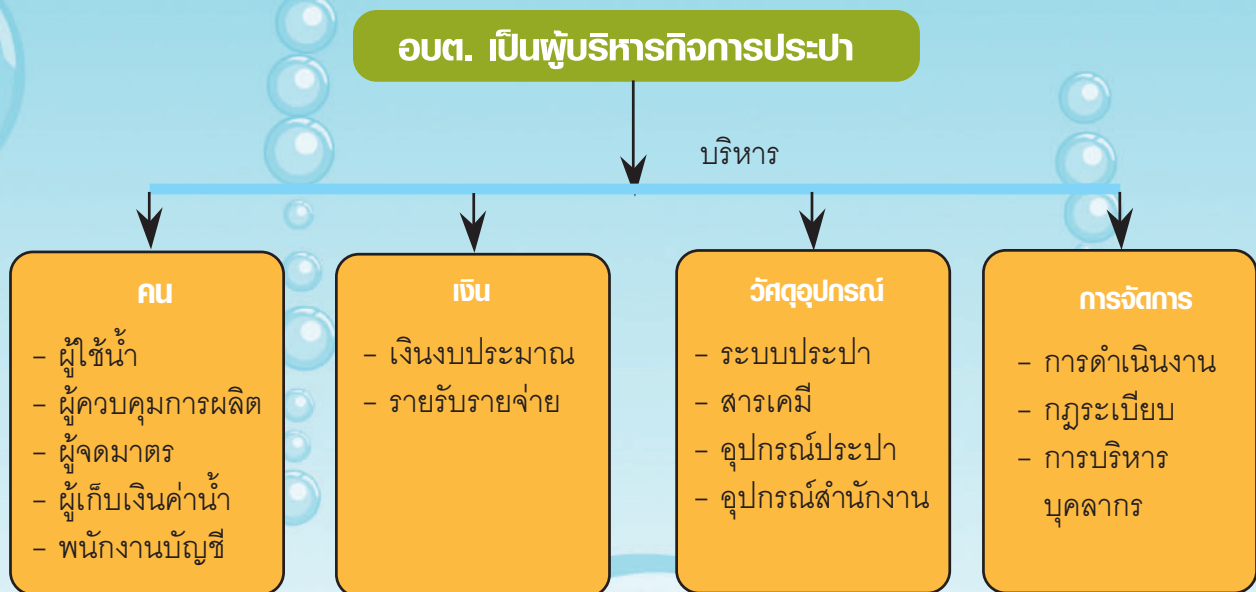
- บริหารได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- อบต. ไม่เปลืองบุคลากร
- สามารถวางแผน และควบคุมการทำงานได้
- สามารถควบคุมคุณภาพน้ำประปาที่ผลิตได้ดี
- สามารถให้บริการน้ำประปาที่มีคุณภาพดีและมีปริมาณน้ำเพียงพอ

ข้อเสีย

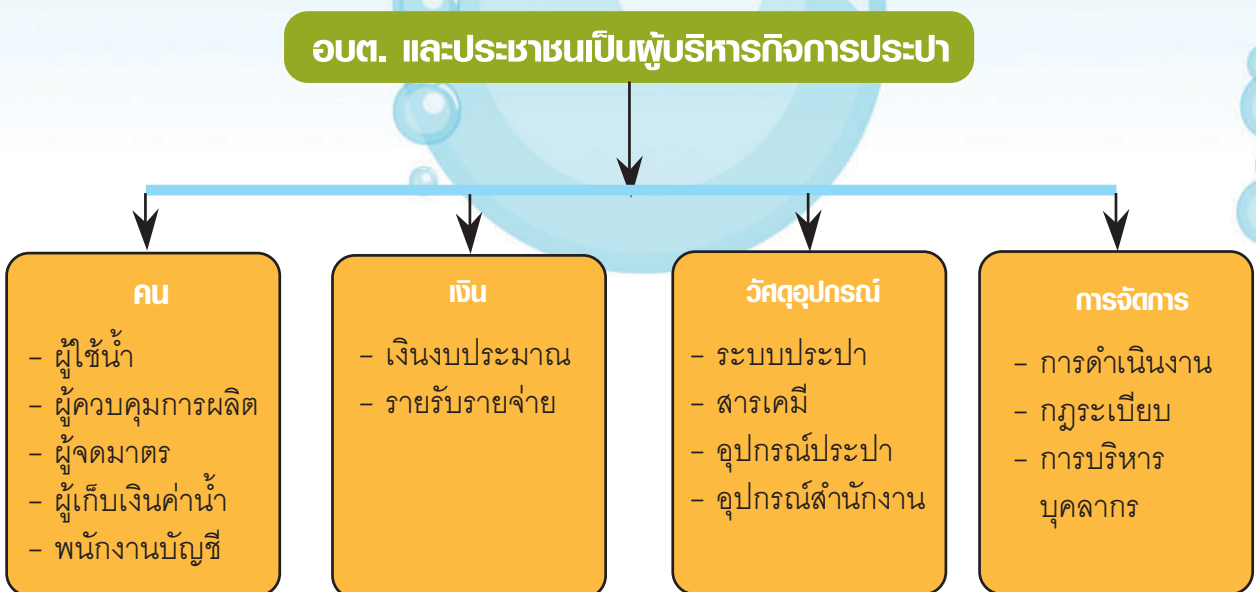
- ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจ้างภาคเอกชน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อรายจ่ายที่เพิ่มขึ้น
- ราคาค่าน้ำประปาจะสูงกว่ารูปแบบอื่นๆ
- ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานโดยตรง

เหมาะสำหรับ

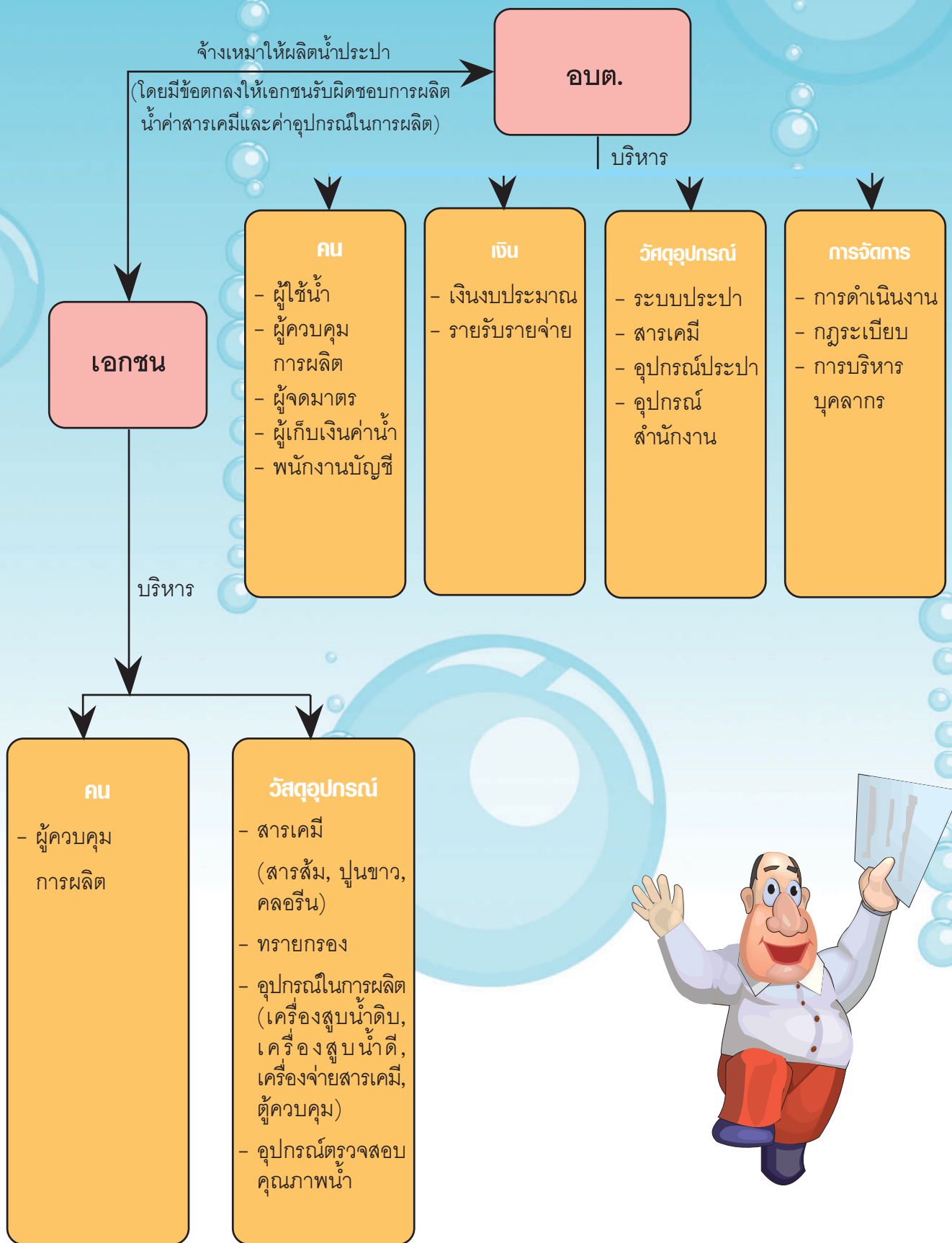
- ชุมชนที่ไม่เข้มแข็ง
- อบต.ที่มีความเข้มแข็ง ทันสมัยและมีทุนสูง
- อบต.ที่ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านการบริหาร

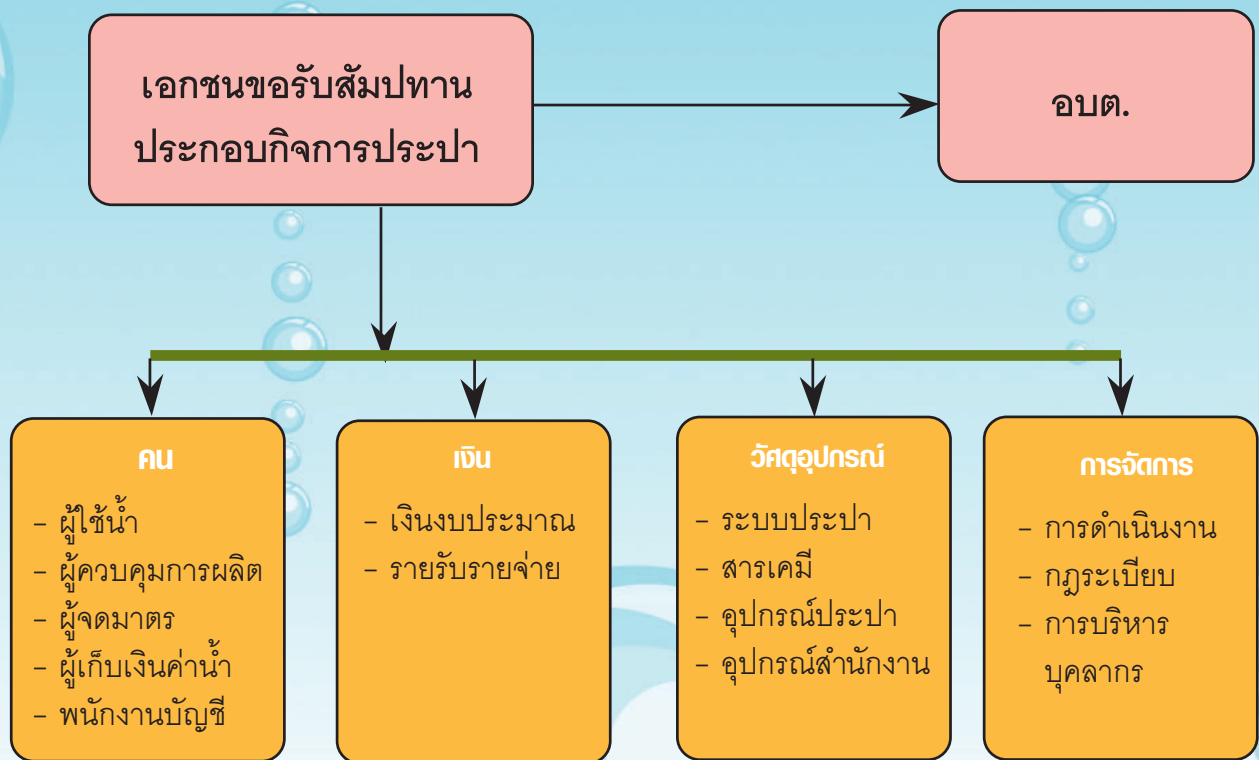
แผนภาพที่ 2 รูปแบบการบริหารกิจการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบบที่ อบต.บริหารเอง

แผนภาพที่ 3 รูปแบบการบริหารกิจการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบบที่ อบต. และประชาชนบริหาร

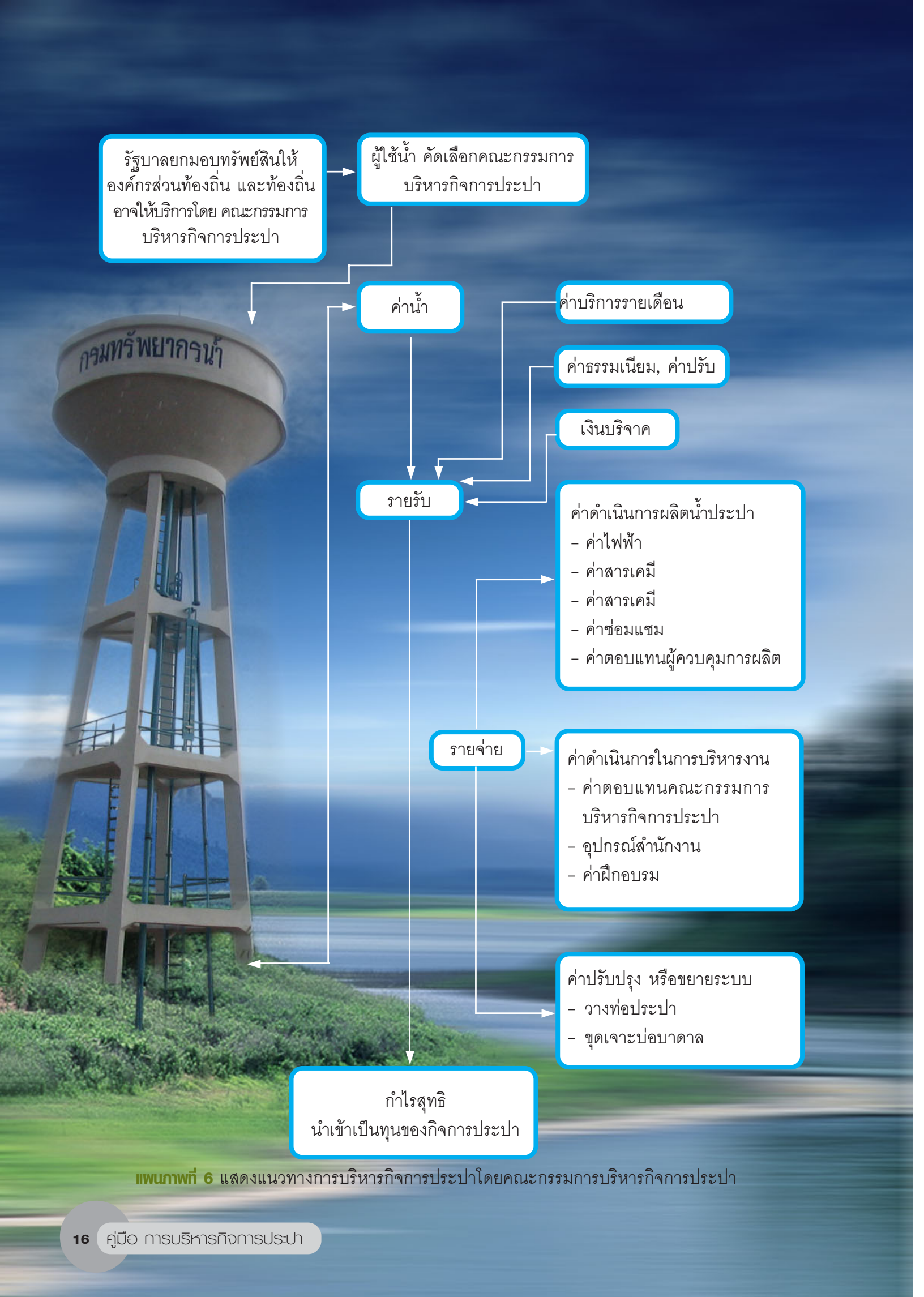

แผนภาพที่ 4 รูปแบบการบริหารกิจการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบบที่ อบต. จ้างเหมาเอกชนดำเนินการบางส่วน (ให้ผลิตน้ำประปา)

แผนภาพที่ 5 รูปแบบการบริหารกิจการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
แบบที่ อบต. จัดเอกชนบริหาร (โดยเอกชนขอรับสัมปทานฯ)

แผนภาพที่ 6 แสดงแนวทางการบริหารกิจการประปาโดยคณะกรรมการบริหารกิจการประปา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับงบประมาณ และก่อสร้างแล้วเสร็จ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเลือกรูปแบบการบริหารกิจการประปา

- อบต. บริหารเอง
- อบต. และประชาชน ร่วมกันบริหาร
- อบต. จ้างเอกชนบริหาร

ค่าบริการรายเดือน

เงินงบประมาณ

ค่าธรรมเนียม, ค่าปรับ

เงินบริจาค

ค่าน้ำ

รายรับ

- ค่าดำเนินการผลิตน้ำประปา
- ค่าไฟฟ้า
 - ค่าสารเคมี
 - ค่าซ่อมแซม
 - ค่าตอบแทนผู้ควบคุมการผลิต

รายจ่าย

- ค่าดำเนินการในการบริหารงาน
- ค่าตอบแทนผู้บริหาร
 - อุปกรณ์สำนักงาน
 - ค่าฝึกอบรม

- ค่าปรับปรุง หรือขยายระบบ
- วางท่อประปา
 - ขุดเจาะบ่อบาดาล

กำไรสุทธิ
นำเข้างบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ภาพที่ 7 แสดงแนวทาง การบริหารกิจการประปาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บทที่ 2

การเตรียมชุมชน
ก่อนการก่อสร้างระบบประปา

บทที่ 2

การเตรียมชุมชน ก่อนการก่อสร้างระบบประปา

การบริหารกิจการประปา ที่ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพสูงนั้น การเตรียมชุมชนเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก ส่งผลให้การดำเนินงานราบรื่น ไม่มีปัญหาความไม่เข้าใจของประชาชน และยอมรับบทบาทหน้าที่ของตนเองในการมีส่วนร่วมรับผิดชอบกิจการประปา

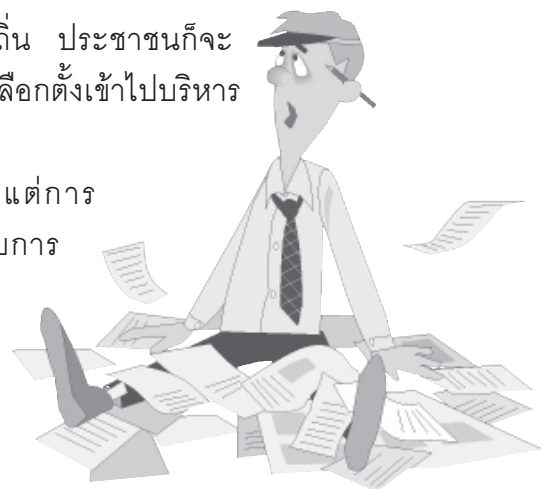
การเตรียมชุมชนคืออะไร

การเตรียมชุมชน เป็นการเตรียมความพร้อมของประชาชน หน่วยงานส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก่อนเริ่มดำเนินการก่อสร้างระบบประปา

เตรียมชุมชนเพื่ออะไร

การเตรียมชุมชน ทำเพื่อ

- เพื่อให้ประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้มีโอกาสมาประชุมร่วมกัน เพื่อปรึกษาหารือ
- เพื่อให้ประชาชน ได้แสดงความคิดเห็น เพื่อกำหนดทิศทางของการบริหาร
- เพื่อให้ประชาชน เข้าใจว่าต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจการประปา เช่น ต้องยอมรับว่าจะต้องมีการก่อสร้าง การวางท่อ อาจทำให้การคมนาคมไม่สะดวกจากการก่อสร้าง
- เพื่อให้ประชาชน เข้าใจว่าต้องมีค่าใช้จ่ายในการที่จะได้ใช้น้ำประปา เช่น ค่ามาตรวัดน้ำ ค่าน้ำประปา ค่าเดินท่อภายในบ้าน ค่าบริการรายเดือน และค่าใช้จ่ายอื่นๆ
- เพื่อให้ประชาชน มีส่วนร่วมในการร่างกฎระเบียบข้อบังคับ ซึ่งจะก่อให้เกิดการยอมรับและปฏิบัติตาม
- เพื่อให้ประชาชน มีส่วนร่วมในการคัดเลือกผู้บริหารกิจการประปา หากเป็นการบริหารโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนก็จะสามารถแสดงความคิดเห็นในการทำงานผ่านผู้ที่เลือกตั้งเข้าไปบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น
- เพื่อให้การบริหารกิจการประปาประสบผลสำเร็จ ตั้งแต่การก่อสร้างระบบประปา จนกระทั่งประชาชนได้รับการบริการน้ำสะอาดสำหรับใช้อุปโภคบริโภค

ใครบ้างที่ต้องมาช่วยกัน

ผู้ที่เข้ามาช่วยเตรียมชุมชน คือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหลาย เช่น

- ประชาชนผู้ใช้น้ำ
- ผู้นำชุมชน
- เจ้าของที่ดินที่ใช้ก่อสร้างระบบประปา
- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
- หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมทรัพยากรน้ำ
- ผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น / คณะกรรมการหมู่บ้าน ประชุมหารือ

ผู้รับผิดชอบประสานงานในเรื่องเกี่ยวข้องกับการก่อสร้างระบบประปา

แจ้งผู้เกี่ยวข้อง และประชาชนในพื้นที่ เข้าร่วมประชุมชี้แจงการเตรียมการ

ประชุมชี้แจงการเตรียมการก่อสร้างระบบประปา

แจ้งประชาชนรับทราบ และร่วมประชุม หลังจากได้รับงบประมาณแล้ว

จัดประชุมชี้แจง เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบ

การเตรียมการ
ก่อนการก่อสร้าง

การเตรียมการ
ระหว่างการก่อสร้าง

การเตรียมการหลัง
การก่อสร้าง

แผนภาพที่ 8 แสดงขั้นตอนการเตรียมชุมชน

ขั้นตอนการเตรียมชุมชน

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือคณะกรรมการหมู่บ้าน ประชุมหารือเพื่อหาความจำเป็นในการทำประปา เลือกแหล่งน้ำ สถานที่ตั้งระบบประปา ความเป็นไปได้ ความเหมาะสมในการสร้างประปา ประโยชน์ที่ได้รับ การขอความร่วมมือในการสำรวจออกแบบและประมาณราคา และมอบหมายผู้รับผิดชอบไปปฏิบัติงานต่อไป
2. ผู้รับผิดชอบประสานงานในเรื่องเกี่ยวกับการก่อสร้างระบบประปา เช่น
 - 2.1. สอบถามความคิดเห็นของประชาชน เกี่ยวกับความต้องการสร้างระบบประปา
 - 2.2. สำรวจสถานที่ตั้งระบบประปา และประสานงานกับเจ้าของที่ดิน เพื่อขอใช้ก่อสร้างระบบประปา
 - 2.3. การสำรวจออกแบบ ประมาณราคาก่อสร้างระบบประปา
 - 2.4. การขอใช้แหล่งน้ำดิบกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - 2.5. การขอตั้งงบประมาณก่อสร้างระบบประปา
3. แจ้งผู้เกี่ยวข้อง และประชาชนในพื้นที่ ที่มีความประสงค์จะขอใช้น้ำ เข้าร่วมประชุมชี้แจงการเตรียมการก่อสร้างระบบประปา
4. ประชุมชี้แจงการเตรียมการก่อสร้างระบบประปา
 - 4.1. การขอให้ประชาชนให้ความร่วมมือในการสำรวจ ให้คำแนะนำที่จำเป็น
 - 4.2. กำหนดระยะเวลาของการสำรวจ
 - 4.3. แจ้งประชาชนรับทราบการเตรียมการก่อสร้างระบบประปา
 - 4.4. เลือกตั้ง แต่งตั้ง หรือคัดเลือก คณะกรรมการบริหารกิจการประปา

ประมุขีเองอะไรบ้าง

1. นโยบายของรัฐ เกี่ยวกับระบบประปา ที่ก่อสร้างให้กับชุมชน
2. วัตถุประสงค์การก่อสร้างระบบประปา เพื่อให้ประชาชนได้มีน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคบริโภค อย่างเพียงพอและเหมาะสม
3. สถานที่ก่อสร้าง มีการใช้ที่ดินของใคร มีค่าใช้จ่ายอย่างไร เช่า ซื้ หรือได้รับบริจาค มีการดำเนินการด้านนิติกรรมอย่างไรบ้างแล้ว
4. ขั้นตอนและระยะเวลาการก่อสร้างระบบประปา โดยสังเขป
5. ระหว่างการก่อสร้างจะมีข้อขัดข้อง ติดขัด ไม่สะดวกอย่างไรบ้าง เช่น บางช่วงถนนมีการขุดท่อ ทำให้การจราจรไม่สะดวก
6. การมีส่วนร่วมของประชาชน และให้ประชาชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็น
7. การดูแลรักษาแหล่งน้ำ
8. การติดตั้งไฟฟ้าเพื่อใช้ในระบบประปา
9. ค่าใช้จ่ายที่ทางประปาต้องใช้ในการผลิตน้ำประปา เช่น ค่าจ้างผู้ผลิตน้ำ ค่าสารเคมี ค่าไฟฟ้า ค่าบริหารงาน ค่าปรับปรุงระบบประปา ค่าซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์และสิ่งก่อสร้าง ฯลฯ
10. ค่าใช้จ่ายที่ประชาชนต้องจ่าย เช่น ค่ามาตรวัดน้ำ ค่าต่อท่อ ค่าบริการ ค่าน้ำ
11. ผู้รับผิดชอบในระหว่างการก่อสร้าง เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้อง ได้ติดต่อ สอบถาม แจ้งเหตุการณ์ ร้องเรียน ฯลฯ

12. การบริหารกิจการประปาสามารถบริหารได้โดยคณะกรรมการบริหารกิจการประปาที่ประชาชนเลือกขึ้นหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
13. เลือกตั้ง แต่งตั้ง หรือคัดเลือก คณะกรรมการบริหารกิจการประปา
14. สรุปผลการประชุมให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบและนำไปปฏิบัติต่อไป

ประชาชนจะมีส่วนร่วมอย่างไร

1. ก่อนการก่อสร้าง

- 1.1 เข้าร่วมประชุมเพื่อจะได้รับทราบรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างระบบประปา
- 1.2 ให้ความรู้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนจะมีส่วนร่วมอย่างไร
- 1.3 มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เสนอแนะแนวทางการทำงาน เช่น แนวการเดินท่อประปา
- 1.4 ได้สอบถามข้อสงสัยเรื่องเกี่ยวกับระบบประปา
- 1.5 เลือกตั้ง แต่งตั้ง หรือคัดเลือก คณะกรรมการบริหารกิจการประปามาทำงาน
- 1.6 อำนวยความสะดวก ให้ความร่วมมือเจ้าหน้าที่ และผู้รับเหมา ที่เข้ามาสำรวจ เตรียมการก่อสร้าง

2. ระหว่างการก่อสร้าง

- 2.1 ช่วยเป็นหูเป็นตา ดูแลรักษาวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการก่อสร้าง
- 2.2 สังเกตการทำงาน วัสดุอุปกรณ์ ขั้นตอนการก่อสร้างของผู้รับเหมาก่อสร้าง หากคิดว่าจะไม่เหมาะสม ถูกต้อง ให้แจ้งผู้รับผิดชอบ หรือกรรมการตรวจการจ้าง
- 2.3 ให้คำแนะนำ ให้ข้อมูลในการทำงาน และอำนวยความสะดวกในการทำงานของผู้รับเหมาก่อสร้าง และเจ้าหน้าที่
- 2.4 ให้ความร่วมมือจัดหาแรงงาน เพื่อรับจ้างการทำงาน
- 2.5 รับทราบ เสนอความคิดเห็นในการร่างกฎระเบียบข้อบังคับในการบริหารกิจการประปา กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจใช้การเลือกตั้งไปเป็นตัวแทนร่างกฎระเบียบข้อบังคับ
- 2.6 จ่ายค่าธรรมเนียมต่างๆ เช่น ค่ามาตรวัดน้ำ ค่าต่อท่อ เป็นต้น

3. หลังการก่อสร้าง

- 3.1 มีส่วนร่วมในการบริหารกิจการประปา เช่น สมัครเป็นผู้ควบคุมการผลิต สมัครเป็นเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงานประปา
- 3.2 ดูแลสอดส่อง เป็นหูเป็นตา หากพบว่ามีความเสียหาย อุบัติเหตุ เช่น ท่อแตก ท่อรั่ว หม้อแปลงไฟฟ้าระเบิด น้ำท่วม มีผู้ขโมยใช้น้ำ ไฟฟ้าลัดวงจร อุปกรณ์ใช้งานไม่ได้ เป็นต้น
- 3.3 ปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ของผู้ใช้น้ำ หลังจากเริ่มดำเนินการให้บริการ เช่น
 - การขอใช้น้ำ
 - การปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ
 - การเข้าร่วมประชุม
 - การดูแลสอดส่องการทำงานของผู้ควบคุมการผลิตน้ำประปา ผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานประปา และผู้บริหารกิจการประปา
 - ติดตามผลการดำเนินการบริหารกิจการประปา
 - เสนอความคิดเห็นในการบริหารจัดการและบริการ

- เสนอความคิดเห็นเรื่องผลประโยชน์ และค่าตอบแทนของคณะกรรมการบริหารกิจการประปา ผู้ควบคุมการผลิต และผู้ปฏิบัติงานในสำนักงาน
 - เสนอความคิดเห็น ความเหมาะสมของการคิดค่าน้ำ ค่าบริการ และค่าธรรมเนียมต่างๆ ของการประปา
- 3.4 มีส่วนร่วมซ่อมแซมแก้ไขระบบประปา เช่น
- น้ำท่วม ช่วยเคลื่อนย้ายอุปกรณ์ เคลื่อนย้ายแพลลอย
 - ไฟไหม้ ช่วยดับไฟ ป้องกันไฟไหม้
 - ท่อแตก ท่อรั่ว ช่วยซ่อมแซม ขุดดิน ฝังท่อ
 - ช่วยทำความสะอาดถังกรอง ล้างหอดึงสูง ล้างถังตกตะกอน
 - ดูแลตกแต่งรอบบริเวณที่ตั้งระบบประปา เช่น ช่วยตัดต้นไม้ ถางหญ้า ปลูกดอกไม้ ดูแลสิ่งก่อสร้าง ทำความสะอาด ขุดลอกคลองป้องกันน้ำท่วม
- 3.5 มีส่วนร่วม ช่วยดูแล เฝ้าระวังแหล่งน้ำ
- ดูแลไม่ให้มีการทิ้งขยะ ลงแหล่งน้ำ
 - กำจัดวัชพืช สิ่งปฏิกูล
 - ปลูกต้นไม้ ป้องกันการพังของตลิ่ง รักษาความชุ่มชื้น และความสวยงาม
 - ไม่ก่อสร้างสิ่งให้น้ำสกปรก เช่น ส้วม โรงงานที่ปล่อยของเสีย
 - ไม่ปล่อยสัตว์หรือเลี้ยงสัตว์ใกล้แหล่งน้ำ เช่น วัว ควาย หมู เป็ด
 - ไม่เลี้ยงสัตว์น้ำ เช่น ปลา กุ้ง เพื่อไม่ให้แหล่งน้ำสกปรกจากอาหารสัตว์และสิ่งปฏิกูลจากสัตว์
 - ไม่ทำกิจกรรมที่ทำให้น้ำสกปรก เช่น การซักผ้า ล้างจาน ถ่ายอุจจาระปัสสาวะลงน้ำ
- 3.6 เฝ้าระวัง สังเกตคุณภาพน้ำประปา
- สังเกตคุณภาพน้ำ ถ้ามีกลิ่นเหม็น ขุ่น มีสีสนิมเหล็กติดภาชนะ มีรสไม่ดี มีสัตว์หรือมีสิ่งแปลกปลอม ให้แจ้งการประปาทราบ
 - ถ้าพบท่อแตก ท่อรั่ว ให้รีบแจ้งการประปาให้แก้ไข เพื่อป้องกันไม่ให้มีสัตว์ เชื้อโรค หรือสิ่งแปลกปลอม เข้าไปปนเปื้อนในท่อจ่ายน้ำประปา
- 3.7 หากมีการก่อสร้างอื่นๆ ใกล้แนวท่อจ่ายน้ำประปา ต้องระวังการขุดเจาะ หรือการกระทบกระเทือนต่อท่อจ่ายน้ำประปา

หน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารกิจการประปาในการเตรียมชุมชน

1. ติดตามประสานงานที่เกี่ยวข้องกับกิจการประปา
2. ร่างกฎระเบียบข้อบังคับในการบริหารกิจการประปา
3. รวบรวมเงินค่าธรรมเนียมต่างๆ
4. ชี้แจงทำความเข้าใจให้ผู้ใช้น้ำตระหนักว่าประปาเป็นของทุกคน ต้องร่วมมือช่วยกันดูแลบำรุงรักษาให้กิจการประปาเจริญรุ่งเรือง ก้าวหน้า
5. คัดเลือกผู้ควบคุมการผลิต

แผนภาพที่ 9 แนวทางปฏิบัติในการเตรียมการของการดำเนินงานกิจการประปา

บทที่ 3

การเก็บเงินค่าน้ำประปา

บทที่ 3

การเก็บเงินค่าน้ำประปา

ในการบริหารกิจการประปา การเก็บเงินค่าน้ำประปามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเงินที่ได้จากการจำหน่ายน้ำประปาจะเป็นรายได้หลักที่สามารถนำไปใช้จ่ายในการผลิตน้ำประปาและการบำรุงรักษาระบบประปา ตั้งแต่ ค่าสารเคมี ค่าไฟฟ้า ค่าตอบแทนผู้ควบคุมการผลิต ค่าบำรุงรักษา ค่าซ่อมแซม และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น

ฉะนั้น การประปาจะสามารถให้บริการน้ำประปาได้อย่างมีคุณภาพดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการกำหนดรูปแบบการเก็บเงินค่าน้ำประปา

เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเหมาะสมระหว่างผู้ใช้น้ำกับการประปา คณะกรรมการหรือผู้บริหารกิจการประปา ต้องกำหนดรูปแบบการเก็บเงินค่าน้ำประปาให้เหมาะสม

รูปแบบการเก็บเงินค่าน้ำประปา

1. แบบอัตราคงที่ คือ การเก็บเงินค่าน้ำประปาที่มีอัตราค่าน้ำต่อลูกบาศก์เมตร (ลบ.ม) ในอัตราเดียวกันตลอด

โดยมีวิธีคิด คือ ค่าน้ำ (บาท) = จำนวนน้ำที่ใช้ (ลบ.ม) x อัตราค่าน้ำ (บาท)

ข้อเด่น

เป็นวิธีคิดที่ง่าย และสะดวกที่สุด

- ผู้ใช้น้ำ สามารถตรวจสอบเองได้ง่าย ไม่ยุ่งยาก
- นิยมใช้ในกิจการประปา

ข้อด้อย

- ถ้ามีผู้ใช้น้ำปริมาณมากเป็นจำนวนมากจะทำให้เพิ่มต้นทุนในการผลิตมากขึ้น และเป็นภาระต่อการประปา เช่น ค่ากระแสไฟฟ้า ค่าทรายกรอง ค่าซ่อมบำรุงเครื่องสูบน้ำที่อาจจะเสียได้ง่ายเพราะไม่ได้พักเครื่องจากการทำงานหนักเกินไป

ตัวอย่างวิธีคิด

การประปาขายน้ำในอัตราลูกบาศก์เมตรละ 8 บาท และนายฉลุ่ย ผ่านตลอด ได้ใช้น้ำประปาในเดือน ธันวาคม จำนวน 15 ลบ.ม.

$$\begin{aligned}\text{ค่าน้ำ} &= 15 \text{ ลบ.ม.} \times 8 \text{ บาท} \\ &= 120 \text{ บาท}\end{aligned}$$

ดังนั้น นายฉลุ่ย ผ่านตลอด ต้องจ่ายค่าน้ำประปาเป็นเงิน 120 บาท

2. แบบอัตราก้าวหน้า คือ การเก็บเงินค่าน้ำประปาที่มีอัตราค่าน้ำต่อลูกบาศก์เมตร (ลบ.ม.) หลายอัตรา โดยแบ่งการเก็บเงินค่าน้ำประปาเป็นช่วงๆ ตามปริมาณการใช้น้ำ

ข้อเด่น

- การประปามีรายได้จากการเก็บค่าน้ำเพิ่มขึ้น
- มีความยุติธรรมต่อผู้ใช้น้ำ ผู้ใช้น้ำในปริมาณทั่วไปจะเสียค่าน้ำในอัตราปกติ ส่วนผู้ใช้น้ำปริมาณมาก จะเสียค่าน้ำในอัตราที่สูงขึ้น
- การประปามีรายได้ทดแทนต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น กรณีมีผู้ใช้น้ำปริมาณมากเพราะการผลิตที่ปริมาณน้ำมากขึ้น จะใช้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น เช่น ค่าไฟฟ้า ซึ่งเก็บค่าไฟฟ้าในอัตราก้าวหน้า เมื่อใช้มากขึ้น อัตราค่าไฟฟ้าต่อหน่วยจะมากขึ้น

ข้อด้อย

- เป็นวิธีคิดที่ยุ่งยากมากขึ้น เนื่องจากการคิดค่าน้ำต้องแบ่งเป็นช่วงๆ ตามปริมาณการใช้น้ำของผู้ใช้น้ำ

ตัวอย่างวิธีคิด

การประปាកำหนดอัตราค่าน้ำประปาตามปริมาณการใช้น้ำดังนี้

ปริมาณการใช้น้ำ (ลบ.ม.)	อัตราค่าน้ำประปา (บาท)
1 - 10	8
11 - 20	9
21 ขึ้นไป	10

ในเดือนมกราคม นายคิด รวดเร็ว ได้ใช้น้ำประปาจำนวน 15 ลบ.ม.

$$\begin{aligned}\text{ค่าน้ำช่วงที่ 1 (1 - 10 ลบ.ม.)} &= 10 \text{ ลบ.ม.} \times 8 \text{ บาท} \\ &= 80 \text{ บาท}\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{ค่าน้ำช่วงที่ 2 (11 - 15 ลบ.ม.)} &= 5 \text{ ลบ.ม.} \times 9 \text{ บาท} \\ &= 45 \text{ บาท}\end{aligned}$$

ดังนั้น นายคิด รวดเร็ว ต้องจ่ายค่าน้ำประปาเท่ากับ 80 บาท + 45 บาท รวมเป็น 125 บาท

3. แบบแยกกลุ่มผู้ใช้น้ำ คือ การเก็บค่าน้ำประปาที่คิดอัตราค่าน้ำแยกตามกลุ่มผู้ใช้น้ำ โดยกลุ่มผู้ใช้น้ำทั่วไป อาจคิดแบบ คงที่ หรือ อัตราก้าวหน้า แต่กลุ่มที่ใช้น้ำเพื่อประกอบธุรกิจ อุตสาหกรรม ซึ่งมีการใช้น้ำในปริมาณมาก ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตน้ำประปาเพิ่มสูงขึ้น จะเก็บในอีกอัตราหนึ่ง เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ใช้น้ำทั่วไป ทำให้กลุ่มผู้ใช้น้ำทั่วไปไม่ต้องแบกรับภาระค่าน้ำที่สูงขึ้น การประปาที่บริการกลุ่มผู้ใช้น้ำเช่นนี้ควรพิจารณาเก็บค่าน้ำประปาแบบแยกกลุ่มผู้ใช้น้ำ

ข้อเด่น

- การประปามีรายได้จากการเก็บค่าน้ำเพิ่มขึ้น
- มีความยุติธรรมต่อผู้ใช้น้ำ ผู้ใช้น้ำในปริมาณทั่วไปจะเสียค่าน้ำในอัตราปกติ ส่วนผู้ใช้น้ำเพื่ออุตสาหกรรมหรือประกอบธุรกิจ ที่ใช้น้ำปริมาณมาก จะเสียค่าน้ำในอัตราที่สูงขึ้น
- การประปามีรายได้ทดแทนต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น กรณีที่มีผู้ใช้น้ำปริมาณมาก เพราะการผลิตที่ปริมาณน้ำมากขึ้น จะใช้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น

ข้อด้อย

- การคิดอัตราค่าน้ำยากขึ้น เพราะต้องดูตามอัตราการใช้ในแต่ละบ้านตามปริมาณการใช้น้ำของผู้ใช้น้ำ และต้องจัดกลุ่มผู้ใช้น้ำ ว่าอยู่กลุ่มไหน

ตัวอย่างวิธีคิด

การประปាកำหนดอัตราค่าน้ำประปาตามกลุ่มผู้ใช้น้ำ ดังนี้

ปริมาณการใช้น้ำ (ลบ.ม.)	อัตราค่าน้ำประปา (บาท)	
	กลุ่มผู้ใช้น้ำทั่วไป	กลุ่มธุรกิจ,อุตสาหกรรม
1 - 10	8	10
11 - 20	9	15
21 ขึ้นไป	10	20

(หมายเหตุ ตัวอย่างนี้ เป็นการเก็บเงินค่าน้ำประปาแบบแยกกลุ่มผู้ใช้น้ำ ที่คิดแบบอัตราก้าวหน้า ทั้ง 2 กลุ่ม โดยสามารถประยุกต์ใช้แบบคงที่ทั้ง 2 กลุ่ม หรือจะใช้ร่วมกันทั้ง 2 แบบก็ได้)

กลุ่มผู้ใช้น้ำทั่วไป

ในเดือนมกราคม นายฉลาด รอบรู้ ได้ใช้น้ำประปาจำนวน 25 ลบ.ม.

ค่าน้ำช่วงที่ 1 (1 - 10 ลบ.ม.)	=	10 ลบ.ม. x 8 บาท
	=	80 บาท
ค่าน้ำช่วงที่ 2 (11 - 20 ลบ.ม.)	=	10 ลบ.ม. x 9 บาท
	=	90 บาท
ค่าน้ำช่วงที่ 3 (21 - 25 ลบ.ม.)	=	5 ลบ.ม. x 10 บาท
	=	50 บาท

ดังนั้น นายฉลาด รอบรู้ ต้องจ่ายค่าน้ำประปาเท่ากับ 80 บาท + 90 บาท + 50 บาท
รวมเป็น 220 บาท

กลุ่มธุรกิจ, อุตสาหกรรม

ในเดือนมกราคม บริษัท น้ำดื่มทิพย์าดา จำกัด ได้ใช้น้ำประปาจำนวน 250 ลบ.ม.

ค่าน้ำช่วงที่ 1 (1 - 10 ลบ.ม.)	=	10 ลบ.ม. x 10 บาท
	=	100 บาท
ค่าน้ำช่วงที่ 2 (11 - 20 ลบ.ม.)	=	10 ลบ.ม. x 15 บาท
	=	150 บาท
ค่าน้ำช่วงที่ 3 (21 - 250 ลบ.ม.)	=	230 ลบ.ม. x 20 บาท
	=	4,600 บาท

ดังนั้น บริษัท น้ำดื่มทิพย์าดา จำกัด ต้องจ่ายค่าน้ำประปา
เท่ากับ 100 บาท + 150 บาท + 4,600 บาท รวมเป็น 4,850 บาท

บทที่ 4

ปัญหา อุปสรรค

และแนวทางแก้ไข

บทที่ 4

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

การบริหารการประปา ต้องใช้ส่วนประกอบหลายสิ่งร่วมกัน เช่น ผู้ใช้น้ำ ผู้ควบคุมการผลิต ผู้บริหารกิจการประปา กฎระเบียบข้อบังคับ เงินกองทุนหรือเงินงบประมาณ การบริหารการประปา ย่อมมีปัญหาอุปสรรคหลายด้าน ไม่มากก็น้อย ทั้งคนหลากหลายอาชีพ หลากหลายการศึกษา และต่างวัย หรือการมีกฎระเบียบมากมายรวมทั้งการบริหารจัดการเรื่องเงิน การให้บริการน้ำสะอาด และระบบประปาทำให้เกิดปัญหาได้มากมายหลายเรื่อง เช่น

ปัญหา และอุปสรรค	แนวทางแก้ไข
1. ผู้ใช้น้ำไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของการประปา	1. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ กฎระเบียบข้อบังคับให้ผู้ใช้น้ำรับทราบโดยทั่วกันอย่างสม่ำเสมอ เช่น ติดประกาศ แจกคู่มือประกาศในที่ประชุมประจำเดือน 2. พิจารณาลงโทษ ตามกฎระเบียบข้อบังคับอย่างเด็ดขาดและเป็นธรรม
2. การใช้น้ำอย่างฟุ่มเฟือย	1. รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัด เช่น ประกาศผ่านเสียงตามสาย ติดป้ายประชาสัมพันธ์ แจกแผ่นพับแนะนำวิธีประหยัดน้ำ 2. ให้รางวัล หรือยกย่องผู้ใช้น้ำอย่างประหยัด เช่น ลดราคาค่าน้ำเป็นพิเศษ
3. ผู้ใช้น้ำไม่ให้ความร่วมมือในการดูแลระบบประปา และแหล่งน้ำ	1. ประชุมขอความร่วมมือ ชี้แจงผลดีของการช่วยกันดูแล 2. สร้างจิตสำนึกในการช่วยกันดูแลระบบประปา และแหล่งน้ำ
4. มีการขโมยน้ำ	1. ตรวจสอบมาตรวัดน้ำ ทิศทางการติดตั้งถูกต้อง ลวดประทับตราอยู่ในสภาพสมบูรณ์ ไม่มีรอยการปรับแต่งที่ผิดปกติ 2. ตรวจสอบความผิดปกติของปริมาณการใช้น้ำแต่ละบ้าน 3. ชี้แจงสร้างความเข้าใจให้ผู้ใช้น้ำ ว่าการขโมยน้ำ การเปิดน้ำหยดเป็นการเอาเปรียบส่วนร่วม และให้ตระหนักถึงความเป็นเจ้าของระบบประปา และการเปิดน้ำหยดยังทำให้เกิดการตกตะกอนเส้นท่อในมาตรวัดน้ำทำให้เกิดการอุดตัน และชำรุดเร็วกว่าปกติด้วย 4. ออกระเบียบการปรับ การทำโทษ ผู้มีเจตนาขโมยน้ำ

ปัญหา และอุปสรรค	แนวทางแก้ไข
5. ผู้ควบคุมการผลิตขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตน้ำประปา	<ol style="list-style-type: none"> 1. ควรคัดเลือกผู้ทำหน้าที่ควบคุมการผลิตจากผู้ที่มีความรู้ด้านช่าง 2. ส่งผู้ควบคุมการผลิตเข้ารับการอบรมการผลิตน้ำประปา 3. จัดหาคู่มือการผลิต และการบำรุงรักษาระบบประปาไว้ที่ระบบ
6. ผู้ควบคุมการผลิตขาดความรับผิดชอบ ทำให้ได้น้ำไม่สะอาด อุปกรณ์ และระบบประปาชำรุดเสียหาย ประปาสามารถเปิดดูได้เสมอ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้บริหารต้องหมั่นตรวจสอบผู้ควบคุมการผลิตให้ปฏิบัติ 2. พิจารณาค่าตอบแทนให้เหมาะสมหรือให้รางวัลกรณีพิเศษ หากมีความตั้งใจในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี 3. ว่ากล่าวตักเตือนและลงโทษตามความเหมาะสม หากมีการละเลยการปฏิบัติงาน
7. ผู้บริหารกิจการประปา ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารกิจการประปา	<ol style="list-style-type: none"> 1. คัดเลือก หรือเลือกตั้งผู้บริหารกิจการประปาที่มีความรู้หรือความสนใจ ในเรื่องระบบประปา และการบริหาร 2. ส่งเข้าอบรมการบริหารกิจการประปา 3. ศึกษาดูงาน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกิจการประปาแต่ละแห่ง
8. ผู้บริหารกิจการขาดความรับผิดชอบ ขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ใช้น้ำต้องคอยสอดส่องดูแลการทำงานของผู้บริหารกิจการประปา 2. ต้องมีการคัดเลือกหรือแต่งตั้งผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม เช่น มีความรับผิดชอบในการทำงาน 3. ให้ค่าตอบแทนที่เหมาะสม 4. กำหนดวาระการทำงานไม่นานเกินไป
9. กฎระเบียบข้อบังคับคลุมเครือหรือ ไม่มีการใช้ปฏิบัติจริงจัง	<ol style="list-style-type: none"> 1. การร่างกฎระเบียบข้อบังคับ ควรใช้ที่เข้าใจง่าย ชัดเจน 2. การร่างกฎระเบียบข้อบังคับ ต้องผ่านการตรวจสอบ และได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการ หรือสภาหน่วยงานส่วนท้องถิ่น 3. ผู้บริหารกิจการประปา ต้องให้ความสำคัญ และยึดถือปฏิบัติกฎระเบียบข้อบังคับอย่างเคร่งครัด เช่น มีการลงโทษผู้ใช้น้ำที่ขโมยน้ำให้ได้รับโทษตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับ

ปัญหา และอุปสรรค	แนวทางแก้ไข
10. กฎระเบียบข้อบังคับ ล้าสมัย	<ol style="list-style-type: none"> 1. กฎระเบียบข้อบังคับควรมีการปรับปรุงแก้ไขให้ทันสมัยทันเหตุการณ์เหมาะสม เช่น ทบทวนปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบข้อบังคับปีละครั้งหรือเมื่อเปลี่ยนผู้บริหารกิจการประจำปี 2. ศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจ ปัญหา และการแก้ไขกฎระเบียบข้อบังคับจากระบบประจำปีแห่งอื่นๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม
11. กองทุน และงบประมาณไม่เพียงพอ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปรับปรุงการจัดเก็บเงินรายได้ค่าน้ำ ค่าธรรมเนียมต่างๆ ให้เหมาะสมกับรายจ่าย 2. ใช้มาตรการประหยัดค่าใช้จ่าย และให้เป็นไปตามกฎระเบียบ 3. หมั่นดูแลตรวจสอบบำรุงรักษาให้สภาพระบบประปาให้ดีอยู่เสมอกับรายจ่าย 4. ตั้งงบประมาณโดยดูจากผลงานปีที่ผ่านมา เช่น ค่าใช้จ่ายในช่วงปีที่ผ่านมา และค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในช่วงปีถัดไป เช่น ค่าเงินเพื่อ ค่าตอบแทนค่าปรับปรุงเพิ่มเติมระบบประปา ค่าซ่อมแซม ค่าบำรุงรักษา ค่าใช้จ่ายในการผลิตน้ำประปาที่จะเพิ่มขึ้น
12. การบริหารการเงินไม่โปร่งใส	<ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องมีการจัดทำบัญชีแสดงรายรับรายจ่ายให้ครบถ้วนถูกต้อง ง่ายต่อการตรวจสอบ 2. ตั้งผู้รับผิดชอบทำหน้าที่เก็บเงิน อนุมัติเบิกจ่าย เก็บรักษาเงินสำรองเบิกจ่าย 3. รายงานสถานการณ์การเงินต่อที่ประชุมประจำเดือน และมีรายงานบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อการตรวจสอบและป้องกันความผิดพลาดทางการเงิน 4. ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการเงิน เพื่อตรวจสอบรายรับรายจ่ายประจำวัน หรือรายสัปดาห์ 5. ไม่ควรเก็บรักษาเงินสดไว้มาก เงินส่วนใหญ่ต้องฝากธนาคารในนามของการประปาไม่ควรเป็นชื่อบุคคล หรือคณะกรรมการ 6. ผู้มีอำนาจลงนามในการเบิกจ่ายเงิน ต้องเป็นคณะกรรมการการบริหารกิจการประปา และต้องลงนามไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 คน จึงจะเบิกจ่ายเงินได้

ปัญหา และอุปสรรค	แนวทางแก้ไข
13. ระบบประปาชำรุดทรุดโทรม	<ol style="list-style-type: none"> 1. หมั่นตรวจสอบบำรุงรักษาระบบประปาอยู่เสมอ 2. หากพบว่ามีสิ่งชำรุดบกพร่อง ต้องรีบซ่อมแซมแก้ไขโดยด่วน 3. ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ใช้ น้ำ สอดส่องดูและระบบประปา ระบบที่ต่างๆ หากพบว่ามีสิ่งชำรุดทรุดโทรมให้รีบแจ้ง เพื่อแก้ไขโดยเร็ว
14. การผลิตน้ำประปาไม่เพียงพอต่อความต้องการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ควบคุมการผลิตน้ำให้เหมาะสมกับพฤติกรรมใช้น้ำของผู้ใช้น้ำ เช่น ชวงน้ำมากต้องเพิ่มการผลิตน้ำ ชวงไม่มีผู้ใช้น้ำ ให้ลดการผลิตน้ำให้น้อยลงเหลือเท่าที่จำเป็นสำรองไว้ใช้ 2. ถังที่มีน้ำน้อย ต้องรณรงค์ให้มีการประหยัดน้ำ ให้ใช้น้ำน้อยลง 3. ตรวจสอบการใช้งานของเครื่องสูบน้ำ แนวทำจ่ายน้ำให้อยู่ในสภาพดีอยู่เสมอ หากชำรุดต้องซ่อมแซมให้ใช้งานได้ดีโดยเร็ว
15. การผลิตน้ำประปาได้คุณภาพไม่ดี	<ol style="list-style-type: none"> 1. ควบคุมการเติมสารเคมีให้เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ ให้น้ำประปาที่มีคุณภาพดีเสมอ 2. หมั่นตรวจวัดระดับคลอรีนหลงเหลือให้อยู่ในค่า 0.2-0.5 มิลลิกรัมต่อลิตร เพื่อให้สามารถฆ่าเชื้อโรคในท่อจ่ายน้ำประปาที่อาจปนเปื้อนภายหลังได้ตลอดเวลารจนถึงผู้ใช้น้ำ 3. ชวงที่น้ำดิบคุณภาพเปลี่ยนแปลง ต้องมีการควบคุมการใช้สารเคมีที่เหมาะสมกับคุณภาพน้ำดิบที่เปลี่ยนแปลงไป 4. หมั่นล้างหน้าด้วยทรายกรอง ทำความสะอาดทรายกรอง คลองวนเวียน ถึงตะกอน ถึงน้ำใส หอถังสูง ท่อจ่ายน้ำ และอื่นๆ ตามระยะเวลาที่เหมาะสม หรือเห็นว่าเริ่มไม่สะอาด 5. หากมีการแตกรั่วของท่อจ่ายน้ำประปา ให้รีบซ่อมแซมโดยเร็ว เพื่อไม่ให้เชื้อโรค และสิ่งแปลกปลอมหลุดลอดเข้าไปในท่อจ่ายน้ำ 6. หมั่นตรวจสอบเครื่องมือ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตน้ำประปา เช่น เครื่องจ่ายสารเคมี เครื่องตรวจวัดคุณภาพน้ำต่างๆ ให้สามารถใช้งานได้อย่างปกติ

ปัญหา และอุปสรรค	แนวทางแก้ไข
16. ผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานประปาทำงานล่าช้าไม่มีความรับผิดชอบ	<ol style="list-style-type: none">1. ผู้บริหารควรมีการควบคุมทำงาน และให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ2. ให้รางวัล หรือทำโทษตามความเหมาะสม3. ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำ หรือติชมการปฏิบัติงาน จัดให้มีผู้รับคำแนะนำ

บทที่ 5

การวิเคราะห์สถานการณ์ ของการบริหารกิจการประปา

บทที่ 5

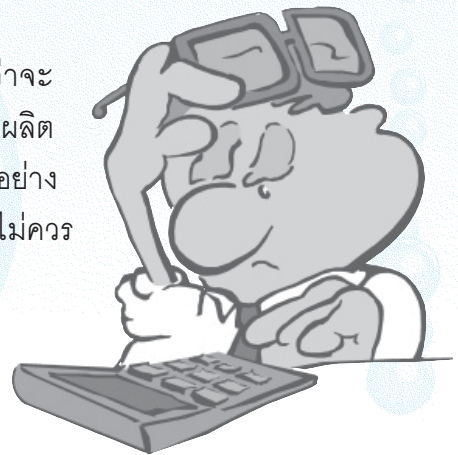
การวิเคราะห์สถานการณ์ของการบริหารกิจการประปา

ปัจจุบัน สถานการณ์ทางเศรษฐกิจผันผวนรุนแรงรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อทุกกิจการไม่เว้นแม้แต่กิจการประปา เนื่องจากการที่ต้องมีสิ่งเกี่ยวข้องกับราคาสินค้า ค่าจ้างแรงงาน ค่าขนส่ง ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าสารเคมี และค่าไฟฟ้า มีผลต่อต้นทุนการผลิตน้ำประปา ฉะนั้นการบริหารกิจการประปาจึงจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์สถานการณ์ด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจการประปา เพื่อจะได้ปรับปรุงการบริหารให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ให้สามารถบริหารกิจการประปาได้เป็นอย่างดี

องค์ประกอบในการวิเคราะห์สถานการณ์ของการบริหารกิจการประปา มีดังนี้

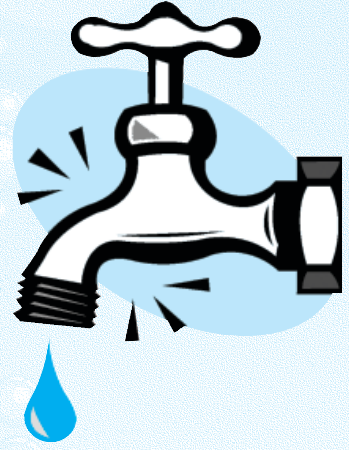
1. การกำหนดอัตราค่าน้ำ

ในการผลิตน้ำประปานั้น มีต้นทุนในการผลิตหลายประเภท ไม่ว่าจะเป็นค่าน้ำดิบ ค่าไฟฟ้า ค่าสารเคมี รวมทั้งค่าซ่อมบำรุง ค่าใช้จ่ายในการผลิต และดูแลระบบประปา เพื่อให้สามารถดำเนินการบริหารกิจการประปาได้อย่างยั่งยืน อัตราค่าน้ำประปาที่ผู้ใช้น้ำจะต้องจ่ายเป็นค่าน้ำประปาอย่างน้อยไม่ควรต่ำกว่าต้นทุนในการผลิตน้ำประปาต่อหน่วย (๑ ลูกบาศก์เมตร)

การกำหนดอัตราค่าน้ำ คิดจากต้นทุนการผลิต ประกอบด้วย

1. ค่าไฟฟ้า คิดจากอัตราการใช้ไฟฟ้าของอุปกรณ์ไฟฟ้าทุกอย่าง คือ เครื่องสูบน้ำ เครื่องจ่ายสารเคมี ไฟฟ้าแสงสว่าง และอุปกรณ์ไฟฟ้าในสำนักงานทุกอย่าง แล้วคิดออกมาเป็นอัตราการใช้ไฟฟ้าเฉลี่ยทั้งปี (บาท/เดือน)
2. ค่าสารเคมี คือสารส้ม ปูนขาว คลอรีน เฉลี่ยทั้งปี (บาท/เดือน)
3. ค่าบำรุงรักษารายปี คือ ค่าซ่อมท่อ ค่าทรายกรอง ค่าซ่อมเครื่อง ค่าอุปกรณ์ประปา เฉลี่ยทั้งปี (บาท/เดือน)

4. ปริมาณน้ำที่ผลิต เฉลี่ยทั้งปี (ลูกบาศก์เมตร/เดือน)
5. ค่าต้นทุนน้ำดิบ (ถ้ามี) (บาท/ลูกบาศก์เมตร)
6. ค่าตอบแทน ค่าจ้าง เฉลี่ยทั้งปี (บาท/เดือน)
7. ปริมาณน้ำสูญเสีย เช่น น้ำล้างทรายกรอง, น้ำดับเพลิง, น้ำเพื่อสาธารณะ, น้ำจากท่อแตก-รั่ว ประมาณ 20%

ตัวอย่างการคิดอัตราค่าน้ำประปา

ระบบประปาแห่งหนึ่ง มีกำลังผลิต 10 ลูกบาศก์เมตร/ชั่วโมง ผลิตน้ำวันละ 12 ชั่วโมง มีเครื่องสูบน้ำขนาด 3 กิโลวัตต์ 2 เครื่อง (เครื่องสูบน้ำดิบ และเครื่องสูบน้ำดี อย่างละ 1 เครื่อง)

เครื่องจ่ายสารเคมี ขนาด 0.5 กิโลวัตต์ จำนวน 3 เครื่อง (เครื่องจ่ายสารละลายปูนขาว เครื่องจ่ายสารละลายคลอรีน เครื่องจ่ายสารละลายสารส้ม อย่างละ 1 เครื่อง)

หลอดไฟฟ้าขนาด 40 วัตต์ (0.04 กิโลวัตต์) จำนวน 20 หลอด และอุปกรณ์ไฟฟ้าในสำนักงานทุกอย่างรวม 0.5 กิโลวัตต์ ค่ากระแสไฟฟ้า ประมาณหน่วย (กิโลวัตต์) ละ 3 บาท

ค่าสารเคมี คือสารส้ม กิโลกรัมละ 10 บาท ใช้วันละ 4 กิโลกรัม ปูนขาว กิโลกรัมละ 9 บาท ใช้วันละ 2 กิโลกรัม ผงปูนคลอรีน กิโลกรัมละ 60 บาท ใช้วันละ 0.4 กิโลกรัม

ค่าบำรุงรักษารายปี คือ ค่าซ่อมท่อ ค่าทรายกรอง ค่าซ่อมเครื่อง ค่าอุปกรณ์ประปา เป็นเงิน 2,500 บาทต่อเดือน

ค่าตอบแทน ค่าจ้าง ผู้ควบคุมการผลิต 1 คน เป็นเงิน 4,500 บาทต่อเดือน

ปริมาณน้ำที่ผลิตได้สุทธิ	= ปริมาณน้ำที่ผลิต - ปริมาณน้ำสูญเสีย
ปริมาณน้ำที่ผลิต	= กำลังการผลิต x ชั่วโมงการทำงาน x ระยะเวลาทำงาน 30 วัน = 10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง x 12 ชั่วโมง x 30 วัน = 3,600 ลูกบาศก์เมตรต่อเดือน
ปริมาณน้ำสูญเสีย	= 20% ของปริมาณน้ำที่ผลิต = $\frac{20 \times 3,600 \text{ ลูกบาศก์เมตรต่อเดือน}}{100}$ = 720 ลูกบาศก์เมตรต่อเดือน
ปริมาณน้ำที่ผลิตได้สุทธิ	= 3,600 - 720 ลูกบาศก์เมตรต่อเดือน = 2,880 ลูกบาศก์เมตรต่อเดือน
ค่าไฟฟ้า	= (กำลังไฟฟ้าของเครื่องสูบน้ำ + กำลังไฟฟ้าของเครื่องจ่ายสารเคมี + กำลังไฟฟ้าแสงสว่าง + กำลังไฟฟ้าของอุปกรณ์ในสำนักงาน) x ชั่วโมงการทำงาน x ระยะเวลาทำงาน 30 วัน x ค่ากระแสไฟฟ้าต่อหน่วย = ((3 x 2) + (0.5 x 3) + (0.04 x 20) + (0.5)) x 12 x 30 x 3 = 9,504 บาทต่อเดือน
ค่าสารเคมี	= (ปริมาณสารส้มเป็นกิโลกรัมต่อวัน x ราคาสารส้มต่อกิโลกรัม) + (ปริมาณปูนขาวเป็นกิโลกรัมต่อวัน x ราคาปูนขาวต่อกิโลกรัม) + (ปริมาณปูนคลอรีนกิโลกรัมต่อวัน x ราคาปูนคลอรีนต่อกิโลกรัม) x ระยะเวลาทำงาน 30 วัน = ((4 x 10) + (2 x 9) + (0.4 x 60)) x 30 = 2,460 บาทต่อเดือน
ค่าบำรุงรักษา	= 2,500 บาทต่อเดือน
ค่าตอบแทน	= 4,500 บาทต่อเดือน
ต้นทุนค่าน้ำ	= $\frac{\text{ค่าไฟฟ้า} + \text{ค่าสารเคมี} + \text{ค่าบำรุงรักษา} + \text{ค่าตอบแทน}}{\text{ปริมาณน้ำที่ผลิตได้สุทธิ}}$

	$= \frac{9,504 + 2,460 + 2,500 + 4,500}{2,880}$ $= 6.58 \text{ บาทต่อลูกบาศก์เมตร}$
อัตราค่าน้ำที่เหมาะสม คือ	= ต้นทุนค่าน้ำ + ค่าดำเนินการ 10% + กำไร 10%
ค่าดำเนินการ 10%	$= \frac{6.58 \times 10}{100} = 0.66 \text{ บาทต่อลูกบาศก์เมตร}$
กำไร 10%	$= \frac{(6.58+0.66) \times 10}{100} = 0.72 \text{ บาทต่อลูกบาศก์เมตร}$
อัตราค่าน้ำที่เหมาะสม คือ	$= 6.58 + 0.66 + 0.72$ $= 7.96 \text{ บาทต่อลูกบาศก์เมตร}$

อัตราค่าน้ำประเภทที่เน่า

ชนิดของระบบประปา	อัตราค่าน้ำประปาที่เหมาะสม (บาท/ลบ.ม.)
1. ประปาผิวดิน	8
2. ประปาบาดาล	7

หมายเหตุ

- ค่าดำเนินการ เช่น ค่าขนส่ง ค่าธรรมเนียมที่ใช้ติดต่อกับหน่วยงานอื่น ค่าบริการ ค่าประชาสัมพันธ์ ค่าวัสดุสำนักงาน ค่าจัดทำเอกสารต่างๆ ซึ่งค่าดำเนินการขึ้นอยู่กับค่าใช้จ่ายแต่ละประปา อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม ของประปาแต่ละแห่ง เนื่องจากมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ค่าใช้จ่ายของการบริหารกิจการเพิ่มขึ้น อาจจะต้องนำมาคิดเพิ่ม ได้แก่ค่าเสื่อมราคาของสิ่งก่อสร้าง ค่าเดินทางไปราชการ ค่าฝึกอบรม
- กำไร คิดไว้เพื่อใช้สำรองเป็นทุน สำหรับใช้ในกรณีฉุกเฉิน และใช้จ่ายในการขยายกิจการประปา กำไรนี้ไม่ควรต่ำกว่า 10%

อัตราค่าน้ำที่เหมาะสมตามการคำนวณดังกล่าวนี้ เป็นอัตราที่แนะนำสำหรับใช้ในการบริหารกิจการประปาได้ทั่วไป ในการกำหนดอัตราค่าน้ำของระบบประปาแต่ละแห่ง คณะกรรมการฯ ต้องมีการพิจารณาให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นไปของต้นทุนและเศรษฐกิจสังคมของชุมชนนั้นๆ

การจัดทำบัญชี

ในการบริหารกิจการประปา ต้องมีการจัดบันทึกรายรับรายจ่าย รายการต่างๆ ของกิจการประปา เช่น ทะเบียนรายชื่อผู้ใช้น้ำ บันทึกการจดมาตรวัดน้ำ บันทึกการออกใบเสร็จรับเงิน บัญชีรายรับรายจ่าย เพื่อใช้เป็นหลักฐานควบคุมการบริหารของกิจการประปา

ประโยชน์ของการทำบัญชี

- เพื่อให้การใช้จ่ายของประปาเป็นไปอย่างระมัดระวัง เหมาะสมกับสภาวะการทำงาน
- เพื่อให้มีหลักฐานในการตรวจสอบการทำงานได้อย่างโปร่งใส และชัดเจน
- เพื่อให้มีข้อมูลการใช้งานของวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องจักร สำหรับประเมินระยะเวลาและเงินงบประมาณในการบำรุงรักษา ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่าไฟฟ้า ค่าสารเคมี ค่าตอบแทน เป็นต้น
- เพื่อใช้เปรียบเทียบรายได้กับประมาณการต้นทุน ให้เห็นภาพรวมผลของการบริหารกิจการประปา
- เพื่อใช้วางแผนการผลิตกับผู้ใช้น้ำให้เหมาะสมและเพียงพอต่อความต้องการ

หลักการทำบัญชี ควรเป็นดังนี้

- ควรจัดบันทึกตามลำดับก่อนหลังเหตุการณ์ เพื่อให้ง่ายต่อการตรวจสอบ ไม่หลงลืม
- จำแนกเป็นหมวดหมู่ เป็นกลุ่มตามแต่ละประเภท เช่น บันทึกทะเบียนรายชื่อผู้ใช้น้ำ บันทึกการจดมาตรวัดน้ำ บันทึกการออกใบเสร็จรับเงิน บัญชีรายรับรายจ่าย
- สรุปผลเป็นรายเดือน รายงานคณะกรรมการบริหารกิจการประปา เพื่อประเมินสถานการณ์ นำไปปรับปรุงแก้ไขตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

ขั้นตอนการทำบัญชี

- ประชุมคณะกรรมการบริหารกิจการประปา กำหนดว่าจะต้องการบันทึกอะไรบ้าง เพื่อนำไปใช้เรื่องอะไร เช่น ต้องมีบันทึกข้อมูลผู้ใช้น้ำ เพื่อตรวจสอบจำนวน การให้บริการ การเก็บค่าบริการ
- กำหนดข้อมูลรายละเอียดที่จะจดบันทึก ว่าในแบบฟอร์มแต่ละช่องมีอะไรบ้าง เช่น ข้อมูลผู้ใช้น้ำ ประกอบด้วยชื่อ นามสกุล ที่อยู่ หมายเลขมาตรวัดน้ำ
- มอบหมายผู้รับผิดชอบในการจดบันทึก วิธีการลงรายละเอียดแต่ละรายการ ต้องบันทึกเมื่อใดบ้าง
- กำหนดวันเวลาจดบันทึกและสรุปรายงาน เป็นรายวัน รายเดือน รายปี
- รายงานข้อมูลบัญชี ข้อมูลกิจการประปารายเดือน หรือรายปี
- คณะกรรมการบริหารกิจการประปา ประเมินสถานการณ์จากข้อมูลเพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป
- แจ้งผลการดำเนินงานให้ผู้ใช้น้ำทราบรายปี
- นำข้อมูลประกอบการจัดตั้งงบประมาณปีต่อไป

2. การตรวจสอบบัญชีรายรับรายจ่าย

การตรวจสอบบัญชีรายรับรายจ่าย มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบสถานภาพทางการเงินของกิจการ ประปาว่ามีกำไรหรือขาดทุนอย่างไร สาเหตุเกิดจากอะไร มีการทุจริตเกิดขึ้นหรือไม่ เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขให้ทันต่อเหตุการณ์ ดังนั้น ผู้บริหารกิจการประปาจำเป็นต้องตรวจสอบระบบบัญชีรายรับรายจ่ายอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

วิธีการตรวจสอบ

- การเก็บค่าธรรมเนียม ต้องมีการตรวจสอบการเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมตามกฎระเบียบข้อบังคับ
- ตรวจสอบการจดมาตรวัดน้ำ ในแต่ละเดือน ให้ถูกต้อง ตามความเป็นจริงของการใช้น้ำแต่ละราย โดยสอดส่องดูว่าเจ้าหน้าที่ได้จดมาตรวัดน้ำจริงหรือไม่ ตรวจสอบมาตรวัดน้ำหากชำรุดเสียหาย ต้องซ่อมหรือเปลี่ยน ตรวจสอบการขโมยน้ำ
- ตรวจสอบการเก็บเงินค่าน้ำประปา ให้ถูกต้อง มีการเก็บจริง ไม่ให้มีการค้างชำระค่าน้ำประปา นำเงินเข้าฝากตรงเวลาที่กำหนดครบถ้วน
- ตรวจสอบบัญชีรายรับค่าน้ำประปา ค่าธรรมเนียม ดอกเบี้ยของการฝากเงินธนาคาร ให้มีหลักฐานให้ชัดเจน สามารถเรียกดูรายรับเพื่อตรวจสอบได้ทันที
- ตรวจสอบรายจ่ายค่าตอบแทน ค่าไฟฟ้า ค่าสารเคมี ค่าบำรุงรักษา ให้มีหลักฐานให้ชัดเจน สามารถเรียกดูรายรับเพื่อตรวจสอบได้ทันที
- ตรวจสอบแนวโน้มของการใช้เงินในการซื้อสารเคมี ซื้อวัสดุอุปกรณ์ประปา การจ้างซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องสูบน้ำ การซ่อมแซมอุปกรณ์ประปา ว่ามีความผิดปกติหรือไม่ เช่น ซื้อบ่อยกว่าความเป็นจริงหรือไม่ เกิดความจำเป็นหรือไม่ มีการใช้สารเคมีเท่าๆ กับที่เบิกใช้หรือไม่ มีการจ้างจริงหรือจำเป็นในการจ้างหรือไม่
- ตรวจสอบการเบิกจ่ายเงิน ถูกต้องตามขั้นตอน กฎระเบียบข้อบังคับ หรือไม่ ส่งคืนครบถ้วนหรือไม่
- ควบคุมรายรับ-รายจ่ายให้มีความสมดุล

3. การปรับปรุงกฎระเบียบข้อบังคับ

กฎระเบียบข้อบังคับการประปา เมื่อใช้ไปได้ระยะเวลาหนึ่งควรมีการพิจารณาปรับปรุงให้ทันสมัยและเหมาะสมกับสภาวะทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไป ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อรายจ่ายของกิจการประปาที่ต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ได้แก่ ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ ค่ากระแสไฟฟ้า ค่าสารเคมี ค่าขนส่ง ค่าท่อและอุปกรณ์ประปา ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาและอื่นๆ ผู้บริหารกิจการประปาจำเป็นต้องปรับปรุงกฎระเบียบข้อบังคับเพื่อให้กิจการประปามีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างเหมาะสมกับรายจ่าย เช่น ค่าน้ำประปา ค่าบริการ ค่าประกันการใช้น้ำ ค่าสำรวจ ค่าแรงต่อท่อและติดตั้งมาตรวัดน้ำ ค่าปรับต่างๆ เมื่อผู้ใช้น้ำกระทำความผิด นอกเหนือจากการจัดเก็บรายได้ให้เพิ่มขึ้นก็ควรปรับปรุงกฎระเบียบข้อบังคับด้านอื่นๆ ให้เหมาะสมด้วย ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารกิจการประปาเป็นไปอย่างราบรื่นตลอดไป

הכנת

(ตัวอย่าง)

กฎระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการบริหารจัดการประปา
ของการประปา ทิพยาदा

พ.ศ.2548

คณะกรรมการบริหารจัดการประปา ได้กำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการบริหารจัดการประปา
ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. กฎระเบียบข้อบังคับนี้เรียกว่า กฎระเบียบข้อบังคับว่าด้วย การบริหารจัดการประปา พ.ศ.2548

ข้อ 2. กฎระเบียบข้อบังคับและคำสั่งอื่นใดที่ได้ประกาศใช้ก่อนหน้านี้ ให้ยกเลิกโดยให้ใช้กฎระเบียบ
ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ 3. กฎระเบียบข้อบังคับนี้ประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 4 เดือน มกราคม พ.ศ.2548 เป็นต้นไป

ข้อ 4. ในกฎระเบียบข้อบังคับนี้

การประปา หมายถึง ระบบประปาที่อยู่ในความควบคุมดูแลรับผิดชอบของการประปา ทิพยาदा

ผู้ใช้น้ำ หมายถึง บุคคลที่ได้ทำสัญญาการใช้น้ำประปาไว้กับการประปา

ผู้ควบคุมการผลิต หมายถึง ผู้มีหน้าที่ควบคุมดูแลรับผิดชอบการผลิตน้ำประปา และบำรุงรักษา
ระบบประปา สภาพแวดล้อมภายในประปา

คณะกรรมการบริหารจัดการประปา หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่บริหารจัดการประปา

มาตรวัดน้ำ หมายถึง เครื่องวัดปริมาณน้ำที่แสดงว่าผู้ใช้น้ำได้ใช้น้ำไปเท่าใด

ท่อเมนจ่ายน้ำ หมายถึง ท่อจ่ายน้ำที่การประปาวางผ่านหน้าบ้านผู้ใช้น้ำ

ท่อภายนอก หมายถึง ท่อจ่ายน้ำที่ต่อจากท่อเมนถึงมาตรวัดน้ำของผู้ใช้น้ำ

ท่อภายใน หมายถึง ท่อจ่ายน้ำที่ต่อจากมาตรวัดน้ำเข้าไปภายในบ้านของผู้ใช้น้ำ

หมวดที่ 1 แนวทางการดำเนินงาน

- 1.1 ระบบประปาถือเป็นสาธารณูปโภคของชุมชน
- 1.2 การประปา จะต้องอยู่ภายใต้การบริหารของคณะกรรมการบริหารจัดการประปา ผู้หนึ่งผู้ใดจะ
ถืออภิสิทธิ์ดำเนินการด้วยตนเองไม่ได้
- 1.3 การบริหารงานของกิจการประปาไม่ว่ากรณีใดๆ จะต้องอยู่ภายใต้ความเห็นชอบของคณะกรรมการ
บริหารจัดการประปา
- 1.4 รายได้ใดๆ ทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการประปา ถือเป็นรายได้ของกิจการประปาและสามารถนำ
ไปใช้ในกิจการประปาได้ ตามเงื่อนไขของกฎระเบียบข้อบังคับนี้ โดยได้รับความยินยอมจาก
คณะกรรมการบริหารจัดการประปา ก่อนใช้เงินทุกครั้ง
- 1.5 การออกกฎระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการบริหารจัดการประปา จะต้องได้รับความเห็นชอบจาก
คณะกรรมการบริหารจัดการประปา และต้องประกาศให้ผู้ใช้น้ำรับทราบ

หมวดที่ 2 การใช้น้ำประปา

- 2.1 การใช้น้ำจะต้องยื่นแจ้งความประสงค์ขอใช้น้ำเป็นลายลักษณ์อักษรและจะต้องได้รับการเห็นชอบ
จากคณะกรรมการบริหารจัดการประปา
- 2.2 ผู้ใช้น้ำรายใหม่ ต้องชำระเงินค่าธรรมเนียม ดังนี้
“ค่าสำรวจ” ค่าสำรวจประมาณการต่อท่อและติดตั้งมาตรวัดน้ำ 100 บาท
“ค่าแรง” การต่อเชื่อมท่อเมนและวางท่อภายนอกถึงมาตรวัดน้ำ ความยาวไม่เกิน 10 เมตร

- คิดค่าแรง 300 บาท หากความยาวการต่อท่อภายนอกเกินกว่า 10 เมตร คิดค่าแรงเพิ่มอีกเป็นเมตรๆ ละ 10 บาท (เศษของเมตรให้คิดค่าแรงเป็นหนึ่งเมตร)
- “ค่ามาตรวัดน้ำ” ผู้ใช้น้ำต้องซื้อมาตรวัดน้ำจากการประปา 350 บาท
- “ค่าซ่อมแซมถนนและทางเท้า” การต่อท่อจากท่อเมนท่อภายนอกถึงมาตรวัดน้ำ จะมี ค่าซ่อมแซมถนนและทางเท้า ตารางเมตรละ 200 บาท
- 2.3 ผู้ใช้น้ำรายใหม่ต้องชำระค่าประกันการใช้น้ำ 300 บาท
 - 2.4 ผู้ใช้น้ำ ต้องชำระเงินค่าบริการเป็นรายเดือนๆ ละ 20 บาท
 - 2.5 ผู้ใช้น้ำต้องชำระค่าน้ำประปา ตามจำนวนตัวเลขที่แสดงในมาตรวัดน้ำ ในอัตรา ลูกบาศก์เมตรละ 8 บาท
 - 2.6 ผู้ใช้น้ำ ต้องชำระเงินค่าน้ำและค่าบริการ ภายในวันที่ 10 ของเดือน
 - 2.7 ผู้ใช้น้ำ จะค้างชำระน้ำและค่าบริการได้ไม่เกิน 7 วัน
 - 2.8 การต่อท่อแยกจากท่อเมนจนถึงมาตรวัดน้ำ การประปาจะเป็นผู้ดำเนินการ ส่วนการต่อท่อหลังจากมาตรวัดน้ำเข้าภายในบ้าน ผู้จะใช้น้ำจะจัดซื้ออุปกรณ์และดำเนินการเอง
 - 2.9 การติดตั้งมาตรวัดน้ำ จะต้องติดตั้งไว้ในที่เปิดเผยและสามารถตรวจสอบได้สะดวก
 - 2.10 หากผู้ใช้จะขอยกเลิกการใช้น้ำ หรือโอนเปลี่ยนชื่อผู้ใช้น้ำ จะต้องแจ้งต่อการประปาเป็นลายลักษณ์อักษรภายใน 7 วัน และให้การประปาอนุญาตก่อน มิฉะนั้นจะถือว่าเป็น ผู้ใช้น้ำอยู่ ต้องเสียค่าน้ำและค่าบริการตามที่การประปาเรียกเก็บ

หมวดที่ 3 การบริหารการเงิน

- 3.1 รายได้ของการประปา
 - เงินจากการจำหน่ายน้ำประปา
 - เงินค่าประกันการใช้น้ำ เพื่อใช้ทดแทนในกรณีผู้ใช้น้ำค้างชำระค่าน้ำและผู้ใช้น้ำ ขอรบคืนได้เมื่อสิ้นสุดสถานภาพการเป็นผู้ใช้น้ำ
 - เงินค่าธรรมเนียม
 - เงินค่าบริการ ที่การประปาเรียกเก็บเป็นรายเดือน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการบริหารจัดการ เช่น ค่าจดมาตรวัดน้ำ ค่าจัดทำเอกสาร
 - เงินบริจาค
- 3.2 รายจ่ายของการประปา
 - รายจ่ายในการผลิตน้ำประปา เช่น ค่าไฟฟ้า ค่าสารเคมี ค่าซ่อมแซม
 - รายจ่ายในการบริหารงาน เช่น ค่าเบี้ยประชุม ค่าฝึกอบรม ค่าตอบแทนผู้บริหาร ประปา ค่าอุปกรณ์สำนักงาน
 - รายจ่ายในการปรับปรุง หรือขยายระบบประปา เช่นวางท่อประปา ก่อสร้างโรงสูบน้ำเพิ่มเติม ซื้อเครื่องสูบน้ำเพิ่ม ซุดเจาะบ่อบาดาล ปรับปรุงอ่างเก็บน้ำ เป็นต้น
- 3.3 การเก็บเงิน
 - การเก็บเงินสด กำหนดเก็บไว้ที่การประปาไม่เกิน 10,000 บาท
 - เงินที่เกินจากข้อกำหนดในการเก็บเงินสดจะต้องนำฝากธนาคาร ในนามของการประปา ภายใน 3 วัน หลังจากรับเงินแล้ว
- 3.4 การเบิกจ่าย

- จะสามารถเบิกจ่ายได้ต่อเมื่อคณะกรรมการบริหารกิจการประปายินยอมให้เบิกจ่าย โดยต้องมีลายเซ็นของผู้มีอำนาจเบิกจ่าย อย่างน้อย 2 ใน 3 เช่น ประธานคณะกรรมการ กับเหรัญญิก หรือ ประธานคณะกรรมการ กับกรรมการฯ
- ในกรณีที่เกิดเหตุขัดข้องและต้องรีบแก้ไข สามารถนำเงินสดของการประปาจากผู้มีอำนาจเบิกจ่าย มาใช้ได้ทันที โดยต้องแจ้งให้คณะกรรมการบริหารกิจการประปา ทราบทันทีเมื่อมีการประชุม

หมวดที่ 4 บทบาทและหน้าที่

4.1 ผู้ใช้น้ำ

- ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการบริหารกิจการประปา
- มีสิทธิเลือก หรือเป็นคณะกรรมการบริหารกิจการประปา

4.2 ผู้ควบคุมการผลิต

- ดำเนินการผลิตน้ำประปาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐาน
- ดูแลบำรุงรักษา และซ่อมแซมและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในระบบประปาให้สามารถ บริการน้ำ ได้ตลอด 24 ชั่วโมง
- ดูแลปรับปรุงทัศนียภาพภายในบริเวณที่ตั้งระบบประปาให้สะอาด และสวยงาม
- รายงานการปฏิบัติงานและปัญหาที่เกิดขึ้นให้คณะกรรมการบริหารกิจการประปา รับทราบทุก 1 เดือน

4.3 คณะกรรมการบริหารกิจการประปา

- วางกฎระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการบริหารกิจการประปา
- บริหารกิจการประปา ตามกฎระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการบริหารกิจการประปา
- พิจารณาปรับปรุง และขยายระบบประปา ให้สามารถบริการน้ำได้อย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ ตลอด 24 ชั่วโมง
- ดูแลและกำกับ การปฏิบัติงาน ของผู้ควบคุมการผลิต
- แจ้งผลการประกอบการกิจการประปา ให้ผู้ใช้น้ำทราบอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

หมวดที่ 5 บทลงโทษ

- 5.1 ในกรณีที่พบว่าผู้ใช้น้ำมีเจตนาหรือกระทำผิดโดยการขโมยน้ำ การประปาจะดำเนินการดังนี้
 - เมื่อพบว่าเป็นการกระทำผิดครั้งแรก จะว่ากล่าวตักเตือนและทำบันทึกไว้เป็นหลักฐาน
 - เมื่อพบว่าเป็นการกระทำผิดครั้งที่ 2 จะปรับเป็นเงิน 500 บาท และทำบันทึกไว้เป็นหลักฐาน
 - เมื่อพบว่าเป็นการกระทำผิดครั้งที่ 3 จะตัดสิทธิ์การใช้น้ำประปา และปรับเป็นเงิน 1,000 บาท หากมีความต้องการขอใช้น้ำประปาใหม่ ต้องเสียค่าธรรมเนียมแรกเข้าเสมือนเป็นผู้ขอใช้น้ำ รายใหม่
- 5.2 ในกรณีที่ผู้ใช้น้ำ ค้างชำระค่าน้ำประปาเกินกำหนด การประปาจะดำเนินการดังนี้
 - งดจ่ายน้ำประปาชั่วคราว
 - เมื่อนำเงินมาชำระค่าน้ำประปาที่ค้างทั้งหมดแล้ว หากมีความต้องการขอใช้น้ำประปาใหม่ ต้องเปลี่ยนค่าติดตั้งมาตรวัดน้ำใหม่
 - หากค้างชำระค่าน้ำเกิน 2 เดือน การประปาจะหักเงินค่าน้ำจากเงินประกันการใช้น้ำ และถูกยกเลิกการใช้น้ำ
- 5.3 ในกรณีที่เกิดความชำรุดเสียหายต่อทรัพย์สินของการประปา โดยการกระทำของผู้ใช้น้ำ ต้องชดใช้ค่าเสียหายตามที่การประปาเรียกเก็บ

(ตัวอย่าง)

กฎระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการบริหารกิจการประปา
ของการประปา องค์การบริหารส่วนตำบลสรวงสวรรค์

พ.ศ.2548

- องค์การบริหารส่วนตำบล ได้กำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการบริหารกิจการประปาไว้ดังต่อไปนี้
1. กฎระเบียบข้อบังคับนี้เรียกว่า กฎระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการบริหารกิจการประปา พ.ศ.2548
 2. กฎระเบียบข้อบังคับและคำสั่งอื่นใดที่ได้ประกาศใช้ก่อนหน้านี้นี้ ให้ยกเลิกโดยให้ใช้กฎระเบียบข้อบังคับนี้แทน
 3. กฎระเบียบข้อบังคับนี้ประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 4 เดือน มกราคม พ.ศ.2548 เป็นต้นไป
 4. ในกฎระเบียบข้อบังคับนี้

การประปา หมายถึง ระบบประปาที่อยู่ในความควบคุมดูแลรับผิดชอบของการประปาองค์การบริหารส่วนตำบล สรวงสวรรค์

ผู้ใช้น้ำ หมายถึง บุคคลที่ได้ทำสัญญาการใช้น้ำประปาไว้กับการประปา

ผู้ควบคุมการผลิต หมายถึง ผู้มีหน้าที่ควบคุมดูแลรับผิดชอบการผลิตน้ำประปา และบำรุงรักษาระบบประปา สภาพแวดล้อมภายในประปา

ผู้บริหารกิจการประปา หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่บริหารกิจการประปา

มาตรวัดน้ำ หมายถึง เครื่องวัดปริมาณน้ำที่แสดงว่าผู้ใช้น้ำได้ใช้น้ำไปเท่าใด

ท่อเมนจ่ายน้ำ หมายถึง ท่อจ่ายน้ำที่การประปาวางผ่านหน้าบ้านผู้ใช้น้ำ

ท่อภายนอก หมายถึง ท่อจ่ายน้ำที่ต่อจากท่อเมนถึงมาตรวัดน้ำของผู้ใช้น้ำ

ท่อภายใน หมายถึง ท่อจ่ายน้ำที่ต่อจากมาตรวัดน้ำเข้าไปภายในบ้านของผู้ใช้น้ำ

หมวดที่ 1 แนวทางการดำเนินงาน

- 1.1 ระบบประปาถือเป็นสาธารณูปโภคของชุมชน
- 1.2 การบริหารกิจการประปา อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของผู้บริหารกิจการประปา
- 1.3 การบริหารงานของกิจการประปา จะต้องได้รับความเห็นชอบจากองค์การบริหารส่วนตำบล
- 1.4 รายได้ใดๆ ทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการประปา ถือเป็นรายได้ของกิจการประปาและสามารถนำไปใช้ในกิจการประปาได้ ตามเงื่อนไขของกฎระเบียบข้อบังคับนี้ โดยได้รับความยินยอมจากองค์การบริหารส่วนตำบล
- 1.5 การออกกฎระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการบริหารกิจการประปา จะต้องได้รับความเห็นชอบจากองค์การบริหารส่วนตำบล และต้องประกาศให้ผู้ใช้น้ำรับทราบ

หมวดที่ 2 การใช้น้ำประปา

- 2.1 การใช้น้ำจะต้องยื่นแจ้งความประสงค์ขอใช้น้ำเป็นลายลักษณ์อักษรและจะต้องได้รับเห็นชอบจากผู้บริหารกิจการประปา
- 2.2 ผู้ใช้น้ำรายใหม่ ต้องชำระเงินค่าธรรมเนียม ดังนี้
“ค่าสำรวจ” ค่าสำรวจประมาณการต่อท่อและติดตั้งมาตรวัดน้ำ 100 บาท

“ค่าแรง” การต่อเชื่อมท่อเมนและวางท่อภายนอกถึงมาตรวัดน้ำ ความยาวไม่เกิน 10 เมตร คิดค่าแรง 300 บาท หากความยาวการต่อท่อภายนอกเกินกว่า 10 เมตร คิดค่าแรงเพิ่มอีกเป็นเมตรๆ ละ 10 บาท (เศษของเมตรให้คิดค่าแรงเป็นหนึ่งเมตร)

“ค่ามาตรวัดน้ำ” ผู้ใช้น้ำต้องซื้อมาตรวัดน้ำจากการประปา 350 บาท

“ค่าซ่อมแซมถนนและทางเท้า” การต่อท่อจากท่อเมนท่อภายนอกถึงมาตรวัดน้ำ จะมี ค่าซ่อมแซมถนนและทางเท้า ตารางเมตรละ 200 บาท

- 2.3 ผู้ใช้น้ำรายใหม่ต้องชำระค่าประกันการใช้น้ำ 300 บาท
- 2.4 ผู้ใช้น้ำ ต้องชำระเงินค่าบริการเป็นรายเดือนๆ ละ 20 บาท
- 2.5 ผู้ใช้น้ำต้องชำระค่าน้ำประปา ตามจำนวนตัวเลขที่แสดงในมาตรวัดน้ำ
ในอัตรา ลูกบาศก์เมตรละ 8 บาท
- 2.6 ผู้ใช้น้ำ ต้องชำระเงินค่าน้ำและค่าบริการ ภายในวันที่ 10 ของเดือน
- 2.7 ผู้ใช้น้ำ จะค้างชำระน้ำและค่าบริการได้ไม่เกิน 7 วัน
- 2.8 การต่อท่อแยกจากท่อเมนจนถึงมาตรวัดน้ำ การประปาจะเป็นผู้ดำเนินการ ส่วนการต่อท่อหลังจากมาตรวัดน้ำเข้าภายในบ้าน ผู้จะใช้น้ำจะจัดซื้ออุปกรณ์และดำเนินการเอง
- 2.9 การติดตั้งมาตรวัดน้ำ จะต้องติดตั้งไว้ในที่เปิดเผยและสามารถตรวจสอบได้สะดวก
- 2.10 หากผู้ใช้จะขอยกเลิกการใช้น้ำ หรือโอนเปลี่ยนชื่อผู้ใช้น้ำ จะต้องแจ้งต่อการประปาเป็นลายลักษณ์อักษรภายใน 7 วัน และให้การประปาอนุญาตก่อน มิฉะนั้นจะถือว่าเป็น ผู้ใช้น้ำอยู่ ต้องเสียค่าน้ำและค่าบริการตามที่การประปาเรียกเก็บ

หมวดที่ 3 การบริหารการเงิน

3.1 รายได้ของการประปา

- เงินจากการจำหน่ายน้ำประปา
- เงินค่าประกันการใช้น้ำ เพื่อใช้ทดแทนในกรณีผู้ใช้น้ำค้างชำระค่าน้ำและผู้ใช้หนี้ ขอรับคืนได้เมื่อสิ้นสุดสถานภาพการเป็นผู้ใช้น้ำ
- เงินค่าธรรมเนียม
- เงินค่าบริการ ที่การประปาเรียกเก็บเป็นรายเดือน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการบริหารจัดการ เช่น ค่าจดมาตรวัดน้ำ ค่าจัดทำเอกสาร
- เงินงบประมาณ
- เงินบริจาค

3.2 รายจ่ายของการประปา

- รายจ่ายในการผลิตน้ำประปา เช่น ค่าไฟฟ้า ค่าสารเคมี ค่าซ่อมแซม
- รายจ่ายในการบริหารงาน เช่น ค่าเบี้ยประชุม ค่าฝึกอบรม ค่าตอบแทนผู้บริหาร กิจการประปา ค่าอุปกรณ์สำนักงาน
- รายจ่ายในการปรับปรุง หรือขยายระบบประปา เช่นวางท่อประปา ก่อสร้างโรงสูบน้ำเพิ่มเติม ซื้อเครื่องสูบน้ำเพิ่ม ขุดเจาะบ่อบาดาล ปรับปรุงอ่างเก็บน้ำ เป็นต้น

3.3 การเก็บเงิน

- การเก็บเงินสด ต้องนำฝากธนาคารภายในแต่ละวัน หากมีเหตุจำเป็น ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการเก็บรักษาเงิน และต้องเก็บเงินสดเข้าตู้নিরภัยขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.4 การเบิกจ่าย

- จะสามารถเบิกจ่ายได้ต่อเมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลยินยอมให้เบิกจ่าย โดยต้องมีลายเซ็นของผู้มีอำนาจเบิกจ่าย อย่างน้อย 2 ใน 3 เช่น นายองค์การบริหารส่วนตำบล กับหัวหน้าส่วนการคลัง หรือ นายองค์การบริหารส่วนตำบล กับผู้บริหารกิจการประปา

หมวดที่ 4 บทบาทและหน้าที่

4.1 ผู้ใช้น้ำ

- ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการบริหารกิจการประปา

4.2 ผู้ควบคุมการผลิต

- ดำเนินการผลิตน้ำประปาให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน
- ดูแลบำรุงรักษา และซ่อมแซมและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในระบบประปาให้สามารถ บริการน้ำได้ตลอด 24 ชั่วโมง
- ดูแลปรับปรุงทัศนียภาพภายในบริเวณที่ตั้งระบบประปาให้สะอาด และสวยงาม
- รายงานการปฏิบัติงานและปัญหาที่เกิดขึ้นให้ผู้บริหารกิจการประปา รับทราบทุกวัน

4.3 ผู้บริหารกิจการประปา

- กำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับ ว่าด้วยการบริหารกิจการประปา โดยได้รับความเห็นชอบจากองค์การบริหารส่วนตำบล
- บริหารกิจการประปา ตามกฎระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการบริหารกิจการประปา
- พิจารณาปรับปรุง และขยายระบบประปา ให้สามารถบริการน้ำได้อย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอตลอด 24 - ชั่วโมง
- ดูแลและกำกับกับการปฏิบัติงาน ของผู้ควบคุมการผลิต
- แจ้งผลการประกอบการกิจการประปา ให้องค์การบริหารส่วนตำบล และผู้ใช้น้ำทราบอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

หมวดที่ 5 บทลงโทษ

5.1 ในกรณีที่พบว่าผู้ใช้น้ำมีเจตนาหรือกระทำผิดโดยการขโมยน้ำ การประปาจะดำเนินการดังนี้

- เมื่อพบว่าเป็นการกระทำผิดครั้งแรก จะว่ากล่าวตักเตือนและทำบันทึกไว้เป็นหลักฐาน
- เมื่อพบว่าเป็นการกระทำผิดครั้งที่ 2 จะปรับเป็นเงิน 500 บาท และทำบันทึกไว้เป็นหลักฐาน
- เมื่อพบว่าเป็นการกระทำผิดครั้งที่ 3 จะตัดสิทธิ์การใช้น้ำประปา และปรับเป็นเงิน 1,000 บาท หากมีความต้องการขอใช้น้ำประปาใหม่ ต้องเสียค่าธรรมเนียมแรกเข้าเสมือนเป็นผู้ขอใช้น้ำรายใหม่

5.2 ในกรณีที่ผู้ใช้น้ำ ค้างชำระค่าน้ำประปาเกินกำหนด การประปาจะดำเนินการดังนี้

- งดจ่ายน้ำประปาชั่วคราว
- เมื่อนำเงินมาชำระค่าน้ำประปาที่ค้างทั้งหมดแล้ว หากมีความต้องการขอใช้น้ำประปาใหม่ ต้องเปลี่ยนค่าติดตั้งมาตรวัดน้ำใหม่
- หากค้างชำระค่าน้ำเกิน 2 เดือน การประปาจะหักเงินค่าน้ำจากเงินประกันการใช้น้ำ และถูกยกเลิกการใช้น้ำ

5.3 ในกรณีที่เกิดความชำรุดเสียหายต่อทรัพย์สินของการประปา โดยการกระทำของผู้ใช้น้ำ ต้องชดใช้ค่าเสียหายตามที่การประปาเรียกเก็บ

(ตัวอย่าง)

การประปา (1) ทิพยาตา

แบบขอรับบริการ

วันที่ (2) 11 เดือน มกราคม พ.ศ. 2548

ข้าพเจ้า (3) นาย ประพันธ์ อยู่พร้อม อยู่บ้านเลขที่ (4) 9 หมู่ที่ 1
หมู่บ้าน ทิพยาตา ถนน สุวรรณ ตำบล ทับทิม อำเภอ เพชรงาม
จังหวัด ชลบุรี บัตรประจำตัว (5) ประชาชน เลขที่ 3 1005 00615 97 1
บัตรหมดอายุ 24 มกราคม 2554 โทรศัพท์ (6) 0 3834 2312

ขอรับบริการจากการประปาดังนี้ (7)

- ขอใช้น้ำประปาครั้งแรก ขอกลับมาใช้น้ำ
 ขอคืนน้ำชั่วคราว ขอยกเลิกการใช้น้ำ
 ขอโอนเปลี่ยนชื่อผู้ใช้น้ำ ขอย้ายมาตรวัดน้ำ
 ขอให้ตรวจสอบมาตรวัดน้ำ เนื่องจาก

ของบ้านเลขที่ (8) 9 หมู่ที่ 1 หมู่บ้าน ทิพยาตา

ถนน สุวรรณ ตำบล ทับทิม อำเภอ เพชรงาม จังหวัด ชลบุรี

ข้าพเจ้ายินดีปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของการประปาทุกประการ พร้อมนี้ได้แนบเอกสารและหลักฐาน

สำเนาบัตรประจำตัว สำเนาทะเบียนบ้าน หนังสือมอบอำนาจ
มาเพื่อพิจารณาต่อไป

ลงชื่อ (9) ผู้ขอรับบริการ
(นายประพันธ์ อยู่พร้อม)

สำหรับเจ้าหน้าที่

- นัดหมายดำเนินการ (10) วันที่ 12 เดือน มกราคม พ.ศ. 2548 เวลา 09.00 น.
 กำหนดงานแล้วเสร็จ (11) วันที่ 15 เดือน มกราคม พ.ศ. 2548 เวลา 16.00 น.

ลงชื่อ (12) เจ้าหน้าที่
(นางสาวสมสุดา ศรีคำมา)
ตำแหน่ง ชูกรร

คำอธิบายการลงรายละเอียดแบบขอรับบริการ

- ชื่อของการประปา
- วัน เดือน ปี ที่ขอรับบริการ
- ชื่อ - สกุล ผู้ขอรับบริการ
- ที่อยู่ผู้ขอรับบริการ ซึ่งประกอบไปด้วย บ้านเลขที่ หมู่ที่ หมู่บ้าน ถนน ตำบล อำเภอ จังหวัด
- ประเภทบัตรประจำตัวของผู้ขอรับบริการ เช่น บัตรประชาชน บัตรข้าราชการ และเลขที่บัตร/วันหมดอายุของบัตร
- โทรศัพท์ที่ติดต่อกับผู้ขอรับบริการได้
- ประเภทของการขอรับบริการ

ขอใช้น้ำประปาครั้งแรก	หมายถึง	สถานที่ที่ขอใช้น้ำประปายังไม่เคยขอใช้น้ำประปามาก่อน
ขอกลับมาใช้น้ำ	หมายถึง	ขอกลับมาใช้น้ำหลังจากของดการใช้น้ำชั่วคราว/ขอยกเลิกการใช้น้ำ / ถูกระงับการใช้น้ำ
ขอคืนน้ำชั่วคราว	หมายถึง	ผู้ใช้น้ำมีความประสงค์ขอคืนการใช้น้ำชั่วคราว
ขอยกเลิกการใช้น้ำ	หมายถึง	ผู้ใช้น้ำมีความประสงค์ขอยกเลิกการใช้น้ำ
ขอโอนเปลี่ยนชื่อผู้ใช้น้ำ	หมายถึง	ขอโอนเปลี่ยนชื่อผู้ใช้น้ำเป็นบุคคลอื่น
ขอย้ายมาตรวัดน้ำ	หมายถึง	ขอเปลี่ยนสถานที่ติดตั้งมาตรวัดน้ำ
ขอให้ตรวจสอบมาตรวัดน้ำ	หมายถึง	มีความประสงค์ ขอให้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของมาตรวัดน้ำ
- ที่อยู่ ของสถานที่ ที่ขอรับบริการ ซึ่งประกอบไปด้วย บ้านเลขที่ หมู่ที่ หมู่บ้าน ถนน ตำบล อำเภอ จังหวัด
- ลายมือชื่อของผู้ขอรับบริการ
- วัน เดือน ปี และ เวลา ที่ทางการประปาคาดหมายจะไปดำเนินงานให้กับผู้ขอรับบริการ
- วัน เดือน ปี และ เวลา ที่ทางการประปាកำหนดว่าจะทำงานตามที่ผู้ขอรับบริการแจ้งไว้ให้เสร็จ
- ลายมือชื่อของเจ้าหน้าที่ผู้รับเรื่องพร้อมตำแหน่ง

(ตัวอย่าง)

การประปา (1).....ทิพยาดา
หมายเลขประจำตัวผู้เสียภาษี (2) 11 882 1437 1

ใบเสร็จรับเงิน

เล่มที่ (4).....2.....

เลขที่ (4) 247...

วันที่ (5).....1.....เดือน.....กุมภาพันธ์.....พ.ศ.....2548

ชื่อผู้ใช้น้ำ (6).....นายประพันธ์ อยู่พร้อม.....

บ้านเลขที่.....9.....หมู่ที่.....1.....หมู่บ้าน.....ทิพยาดา.....ตำบล.....ทับทิม.....

อำเภอ.....เพชรบูรณ์.....จังหวัด.....ชลบุรี.....

หมายเลขมาตรวัดน้ำ (7).....012125.....

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ค่าน้ำประปาประจำเดือน (8).....มกราคม.....จำนวนหน่วยที่ใช้ (9).....5.....หน่วย จำนวนเลขมาตรวัดน้ำ (จุดครั้งก่อน) (10).....0000.....เมื่อวันที่.....12 / 01 / 2548 จำนวนเลขมาตรวัดน้ำ (จุดครั้งหลัง) (11).....0005.....เมื่อวันที่.....25 / 01 / 2548	40
2. ค่าบริการ (12).....	20
3. รายการอื่นๆ (13).....	
รวมเป็นเงิน (.....=หกสิบบาทถ้วน=.....)	60

ลงชื่อ (14).....

(นางสาวสมสุดา ศรีคำมา)

ผู้รับเงิน

ลงชื่อ (15).....

(นายวิชาญ ชำนาญกิจ)

ผู้มีอำนาจลงนาม

หมายเหตุ ใบเสร็จนี้ต้องมีลายเซ็นของผู้รับเงิน และผู้มีอำนาจลงนาม จึงจะถือว่าเป็นใบเสร็จที่สมบูรณ์ และถูกต้อง

คำอธิบายการลงรายละเอียดในใบเสร็จรับเงิน

1. ชื่อของการประปา
2. หมายเลขประจำตัวผู้เสียภาษีของการประปา
3. เล่มที่ของใบเสร็จรับเงิน
4. เลขที่ของใบเสร็จรับเงิน
5. วัน เดือน ปี ที่ออกใบเสร็จรับเงิน
6. ชื่อ - นามสกุล ที่อยู่ของผู้ใช้น้ำ
7. หมายเลขมาตรวัดน้ำ
8. ค่าน้ำประปาของเดือนอะไร
9. จำนวนหน่วยของน้ำที่ใช้
10. จำนวนเลขมาตรวัดน้ำที่จดครั้งก่อน เมื่อ วัน เดือน ปี
11. จำนวนเลขมาตรวัดน้ำที่จดครั้งหลัง เมื่อ วัน เดือน ปี
12. ค่าบริการ คือเงินที่การประปาเรียกเก็บเป็นรายเดือน
เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ เช่น ค่าจดมาตรวัดน้ำ
13. รายการอื่นๆ เช่น ค่าน้ำที่ค้างชำระ ค่ามาตรวัดน้ำ
14. ลายมือชื่อผู้รับเงิน
15. ลายมือผู้มีอำนาจลงนาม

(ตัวอย่าง)

การประปา (1) ทิพยดา

บันทึกการจดมาตรวัดน้ำและค่าน้ำประปา

ชื่อผู้ใช้น้ำ (2)..... นายประพันธ์ อยู่พร้อม.....
บ้านเลขที่..... 9..... หมู่ที่..... 1..... หมู่บ้าน..... ทิพยดา..... ตำบล..... ทับทิม.....
อำเภอ..... เพชรงาม..... จังหวัด..... ชลบุรี.....
หมายเลขมาตรวัดน้ำ..... 012125..... ขนาดมาตร..... 1/2 นิ้ว..... ยี่ห้อมาตร..... เอเอส2.....

(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
วัน เดือน ปี ที่จด มาตรวัดน้ำ	จำนวนเลข มาตรวัดน้ำที่จดได้		ปริมาณ น้ำประปาที่ใช้ (ลบ.ม.)	จำนวนเงิน ค่าน้ำประปา (...บาท/ลบ.ม.)	ค่าบริการ (...บาท/เดือน)	รวม เป็นเงิน (บาท)	บันทึก การค้าง ค่าน้ำประปา	หมายเหตุ
	ครั้งก่อน	ครั้งหลัง						
25/01/48	0000	0005	5	40	20	60	-	
25/02/48	0005	0015	10	80	20	100	-	
25/03/48	0015	0035	20	160	20	180	180	
25/04/48	0035	0045	10	80	20	100+180	-	

คำอธิบายการลงรายละเอียดในบันทึกการจดมาตรวัดน้ำและค่าน้ำประปา

1. ชื่อของการประปา
2. ชื่อ ที่อยู่ หมายเลขมาตร ขนาดมาตร และยี่ห้อมาตรวัดน้ำของผู้ใช้น้ำ
3. วัน เดือน ปี ที่จดมาตรวัดน้ำ
4. จำนวนเลขมาตรวัดน้ำที่จดได้ครั้งก่อน ซึ่งเท่ากับจำนวนมาตรวัดน้ำที่จดได้ครั้งหลังของเดือนที่ผ่านมา
5. จำนวนเลขมาตรวัดน้ำที่จดได้ครั้งหลัง
6. ปริมาณน้ำประปาที่ใช้ โดยคิดจากจำนวนเลขมาตรวัดน้ำที่จดครั้งหลังลบด้วยจำนวนเลขมาตรวัดน้ำที่จดครั้งก่อน $(5)-(4)$
7. จำนวนเงินค่าน้ำประปา คือ ปริมาณน้ำประปาที่ใช้คูณด้วยราคาค่าน้ำต่อหน่วย
8. ค่าบริการ คือ จำนวนเงินที่ผู้ใช้น้ำต้องชำระในแต่ละเดือนเป็นจำนวนเงินที่เท่าๆ กัน
9. รวมเป็นเงิน คือ จำนวนเงินค่าน้ำประปาบวกด้วยค่าบริการ : $(7) + (8)$
10. บันทึกการค้างชำระค่าน้ำประปา
11. หมายเหตุ บันทึกรายละเอียดอื่นๆ

(ตัวอย่าง)

การประปา (1).....ทิพเขตด.

บัญชีรายรับ - รายจ่าย แบบดุลบัญชี
ประจำปี (2) 2548

(3)		(4)		(5) รายการ	(6)		(7)		(8) ยอดคงเหลือ					
พ.ศ. 2548		ที่เอกสาร			รายรับ		รายจ่าย		เงินสด		เงินฝากธนาคาร		รวม	
เดือน	วันที่	เล่มที่	เลขที่		บาท	สต.	บาท	สต.	บาท	สต.	บาท	สต.	บาท	สต.
ม.ค.	2	6		เงินทุนประปา	11,000	-			11,000	-			11,000	-
	2		32	ค่าพิมพ์ ใบเสร็จ,บัญชี			3,670	-	7,330	-			7,330	-
		3		จากประเจิดการพิมพ์										-
	10		45	อุปกรณ์สำนักงานจาก			1,560		5,770	-			5,770	-
				เพลินพาณิชย์										-
	31			ค่าน้ำจากผู้ใช้น้ำ 110 ราย	6,400	-			12,170	-			12,170	-
	31			ค่าบริการจากผู้ใช้น้ำ 110 ราย	550	-			12,720	-			12,720	-
	31			ค่าตอบแทนผู้ควบคุมการผลิต 1 คน			600		11,570	-			11,570	-
				ยอดยกไปเดือนกุมภาพันธ์ 2548	17,950	-	5,830	-	12,120	-			12,120	-
กพ.	1			ยอดยกมาจากเดือนมกราคม 2548	12,120	-			12,120	-			12,120	-
	2			ค่าน้ำมกราคม จากลูกหนี้ 5 ราย	1,000	-			13,120	-			13,120	-
	15			ค่าแรงซ่อมท่อเมน			200	-	12,920	-			12,920	-
	20	8	75	ค่าไฟฟ้าเดือนมกราคม			1,500	-	11,420	-			11,420	-
	28			ค่าน้ำจากผู้ใช้น้ำ 115 ราย	9,000	-			20,420	-			20,420	-
	28			ค่าบริการ จากผู้ใช้น้ำ 115 ราย	575	-			20,995	-			20,995	-
	28			ค่าตอบแทนผู้ควบคุมการผลิต 1 คน			600	-	20,395	-			20,395	-
	28			นำเงินสดฝากธนาคารจำนวน 10,000บาท					10,395	-	10,000	-	20,395	-
				ยอดยกไปเดือนมีนาคม 2548	22,695	-	2,300	-	10,395	-	10,000	-	20,395	-

คำอธิบายการจัดทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายแบบดุลบัญชี

1. ชื่อการประปา
2. ปี พ.ศ. ที่จัดทำบัญชี
3. วัน เดือน ปี ที่ลงรายการ
4. เอกสารอ้างอิงเล่มที่/เลขที่
5. รายละเอียดของรายรับและรายจ่ายที่เกิดขึ้น
6. รายรับ = ยอดเงินรับต่างๆ ของกิจการประปา
7. รายจ่าย = ยอดเงินจ่ายต่างๆ ของกิจการประปา
8. ยอดเงินคงเหลือ = ยอดเงินคงเหลือก่อนหน้า บวกด้วยรายรับ หรือลบด้วยรายจ่ายที่เกิดขึ้น ซึ่งประกอบด้วยเงินสดและเงินฝากธนาคาร

หมายเหตุ

1. ยอดยกไปในแต่ละเดือน จะเท่ากับจำนวนเงินสุทธิที่มีอยู่ ณ สิ้นเดือนนั้น ๆ
2. ยอดเงินคงเหลือปัจจุบัน จะต้องเท่ากับจำนวนเงินที่มีอยู่จริงในขณะนั้น

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารกิจการและการบำรุงรักษา ระบบประปาชนบท พ.ศ. 2535

เพื่อให้การบริหารกิจการ และการบำรุงรักษาระบบประปาชนบทที่รัฐลงทุนก่อสร้างขึ้น เพื่อให้บริการ
ขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ และเพิ่มคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบท เป็นไปโดยประสิทธิภาพ
และเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นรับผิดชอบบริหารกิจการ และบำรุงรักษาประปาชนบทในเชิง
ธุรกิจด้วยตนเอง อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 11 วรรคหนึ่ง (8) และวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 นายกรัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงออก
ระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

- ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการ และการบำรุงรักษา
ระบบประปาชนบท พ.ศ. 2535”
- ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป
- ข้อ 3. ในระเบียบนี้

“ระบบประปาชนบท” หมายความว่า ระบบการนำน้ำจากใต้ดิน หรือแหล่งน้ำผิวดินมาผลิตให้เป็น
น้ำสะอาดตามหลักวิชาการ และวิธีการอันเหมาะสม เพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภค โดยการจ่ายน้ำไปตามท่อ
ผ่านมาตรวัดน้ำบริการให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน แต่ไม่หมายความรวมถึงระบบประปาในหมู่บ้านที่เกิดจาก
การขยายระบบประปา ที่อยู่ในความรับผิดชอบของการประปาส่วนภูมิภาค

“หมู่บ้าน” หมายความว่า หมู่บ้านที่ตั้งอยู่ในเขตชนบทนอกเขตเทศบาลสุขาภิบาลเมืองพัทยา และ
กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ตามหลักเกณฑ์การแบ่งเขตการปกครอง ของกรมการปกครองกระทรวง
มหาดไทย ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาจังหวัด และหน่วยงานเจ้าของ โครงการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
พิจารณาเห็นว่าเป็นหมู่บ้านที่มีความพร้อมของชุมชน และมีความจำเป็นต้องก่อสร้างระบบประปาชนบท

“ความพร้อมของชุมชน” หมายความว่า ชุมชนที่พร้อมจะบริหารกิจการ และบำรุงรักษาระบบ
ประปาชนบทที่มีอยู่ในชุมชนนั้นๆ ด้วยตนเองโดยรัฐให้คำแนะนำปรึกษา ช่วยเหลือด้านเทคนิค และ
อื่นๆ เท่าที่จำเป็น

“แหล่งน้ำดิบ” หมายความว่า บ่อน้ำบาดาล และแหล่งน้ำผิวดินที่เป็นแหล่งน้ำสำหรับทำระบบ
ประปาชนบท

“คณะกรรมการหมู่บ้าน” หมายความว่า คณะกรรมการหมู่บ้าน ตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยคณะกรรมการหมู่บ้านอาสาพัฒนา และป้องกันตนเองตามกฎหมายว่าด้วยการจัด ระเบียบบริหาร
หมู่บ้านอาสาพัฒนา และป้องกันตนเอง

“คณะกรรมการพัฒนากิ่งอำเภอ” หมายความว่า คณะกรรมการพัฒนากิ่งอำเภอ ตามระเบียบสำนัก
นายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารการพัฒนาชนบท และการกระทำความเจริญไปสู่ภูมิภาค พ.ศ. 2535

“คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ” หมายความว่า คณะกรรมการพัฒนา ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารการพัฒนาชนบท และการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค พ.ศ.2535

“คณะกรรมการพัฒนาจังหวัด” หมายความว่า คณะกรรมการพัฒนาจังหวัด ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารการพัฒนาชนบท และการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค พ.ศ.2535

“การบริหารกิจการ และการบำรุงรักษาระบบประปาชนบท” หมายความว่า การจัดการระบบ การ บริหารการใช้น้ำ และการดูแลบำรุงรักษาระบบประปาชนบทในเชิงธุรกิจ ที่ประชาชนดำเนินการเอง โดยการกำหนดให้เรียกเก็บค่าบริการน้ำประปาจากผู้ใช้น้ำ มีการแสวงหากำไร เพื่อนำมาใช้ เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการและการบำรุงรักษาระบบประปาชนบท ผู้ใช้น้ำประปาต้องเสียค่าบริการ เป็นต้น โดยรัฐจะช่วยเหลือสนับสนุนเฉพาะส่วนที่เกินขีดความสามารถของประชาชน หรือเท่าที่จำเป็น

“คณะกรรมการบริหารกิจการ และการบำรุงรักษาระบบประปา” หมายความว่า คณะกรรมการที่ได้รับเลือกตั้งจากกลุ่มผู้ใช้น้ำประปาให้ทำหน้าที่บริหารกิจการ และบำรุงรักษาระบบประปา

“คณะกรรมการประสานการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก” หมายความว่า คณะกรรมการประสานการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก ที่คณะรัฐมนตรีมีมติแต่งตั้ง เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2535

“หน่วยงานเจ้าของโครงการ” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐที่เป็นเจ้าของงบประมาณในการก่อสร้างระบบประปาชนบท หรือได้รับมอบระบบประปาชนบทจากเอกชน เช่น กรมโยธาธิการ กรมอนามัย กรมทรัพยากรธรณี และสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท เป็นต้น

“หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐที่มีส่วนในการเตรียมชุมชนการรวมกลุ่มประชาชน เพื่อจัดตั้งเป็นกลุ่มผู้ใช้น้ำประปาชนบท เพื่อให้มีความพร้อมที่จะบริหาร และบำรุงรักษาระบบประปาชนบทตามระเบียบนี้ เช่น กรมการพัฒนาชุมชน และกรมการปกครอง เป็นต้น

ข้อ 4. ในกรณีที่มีความจำเป็น และสมควรจัดทำระบบประปาชนบทในชุมชนใดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการ กรมการพัฒนาชุมชน และกรมการปกครองร่วมกันจัดเตรียมความพร้อมของชุมชนนั้นก่อนที่จะทำการก่อสร้างระบบประปาชนบท โดยจัดอบรมหรือส่งเสริมการฝึกอบรมประชาชนในชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบประปาชนบท ทั้งในด้านการบริหารกิจการ การบำรุงรักษาและการบริหารการเงิน

ข้อ 5. ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และคณะกรรมการหมู่บ้านเพื่อดำเนินการ ดังนี้

(1) ส่งเสริมให้ประชาชนที่ได้รับประโยชน์จากการใช้น้ำจากระบบประปาชนบทรวมตัวกันจัดตั้งเป็นกลุ่มผู้ใช้น้ำประปาชนบท

(2) จัดให้กลุ่มผู้ใช้น้ำประปาเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารกิจการ และบำรุงรักษาระบบประปาขึ้นมา คณะหนึ่ง มีจำนวน และวาระการดำรงตำแหน่งตามความเหมาะสม เพื่อทำหน้าที่บริหารกิจการและการบำรุงรักษาระบบประปาชนบท

(3) ให้คำแนะนำปรึกษาคณะกรรมการเพื่อจัดให้มีระเบียบการบริหารกิจการ และการบำรุงรักษาระบบประปาชนบท โดยความเห็นชอบร่วมกันระหว่างคณะกรรมการบริหารกิจการ และการบำรุงรักษาระบบประปาชนบท และกลุ่มผู้ใช้น้ำประปา โดยให้นำความเห็นชอบของคณะกรรมการหมู่บ้านมาประกอบการพิจารณาด้วยในระบียบดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารกิจการ และการบำรุงรักษาระบบประปาชนบท อันได้แก่ หลักเกณฑ์การจ่ายน้ำประปាកำหนดอัตราค่าใช้น้ำ การระดมเงินทุนบริหารกิจการ และหรือการจัดตั้งกองทุนการควบคุมการรับ และการจ่ายเงินทุน เงินค่าหุ้นตลอดจนการ

จัดการเกี่ยวกับรายได้ และการแบ่งปันผลกำไร การจ้างผู้ดูแล และผู้เก็บค่าน้ำ การซ่อมแซมประปา และการจัดหาและเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น

ในการกำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายน้ำประปา ต้องกำหนดให้ผู้ใช้ น้ำรับผิชอบต่อท่อเข้าบ้านพร้อมติดตั้งมาตรวัดน้ำโดยผู้ใช้ น้ำเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเอง และกำหนดให้ผู้ใช้ น้ำต้องจ่ายเงินค่าใช้น้ำตามจำนวนที่ปรากฏในมาตรวัดน้ำของตนเองตามอัตราที่กำหนด และหรือกำหนดให้มีจุดขายน้ำในหมู่บ้านพร้อมมาตรวัดน้ำ รวมทั้งกำหนดเวลาปิดเปิดการจ่ายน้ำประปา

ข้อ 6. เมื่อการก่อสร้างระบบประปาชนบทแล้วเสร็จ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการส่งมอบให้ คณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อส่งมอบต่อคณะกรรมการการบริหารกิจการ และการบำรุงรักษาระบบประปาชนบท ที่จัดตั้งขึ้นตามข้อ 5(2) เพื่อรับผิดชอบดำเนินการบริหาร และบำรุงรักษาตามระเบียบการบริหารกิจการ และบำรุงรักษาระบบประปาชนบทที่กำหนดขึ้นตามข้อ 5(3)

ข้อ 7. หมู่บ้านที่มีความจำเป็นต้องมีระบบประปาชนบทแต่มีความพร้อมของชุมชนต่ำ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการให้การสนับสนุนเป็นกรณีพิเศษตามความเหมาะสม เช่น ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ ค่าใช้จ่ายในการบริหารกิจการ และบำรุงรักษาระบบประปาชนบททั้งหมดหรือบางส่วนตามความจำเป็นโดยให้ยืมเงินทุนบริหารกิจการ และบำรุงรักษาระบบประปาในระยะเริ่มต้น และหรือให้การสนับสนุนด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ในการซ่อมแซมระบบประปาโดยประชาชนเป็นผู้ออกแรงงานเอง เป็นต้น

ข้อ 8. การบำรุงรักษาแหล่งน้ำดิบของระบบประปาชนบท ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารการใช้น้ำ และการบำรุงรักษาแหล่งน้ำขนาดเล็ก พ.ศ.2525 และมติคณะรัฐมนตรี ที่เกี่ยวกับการบำรุงรักษาแหล่งน้ำดิบ

ข้อ 9. ให้คณะกรรมการประสานการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กทำหน้าที่ประสานงาน และติดตามการบริหารกิจการ และการบำรุงรักษาประปาชนบทของหน่วยงานเจ้าของโครงการ/หน่วยที่เกี่ยวข้อง และจังหวัดให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ข้อ 10. ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการพัฒนาจังหวัด คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ หรือคณะกรรมการพัฒนากิ่งอำเภอเป็นผู้รับผิดชอบในการควบคุมดูแลตรวจสอบ และติดตามการบริหารกิจการ และการบำรุงรักษาประปาชนบทภายในพื้นที่ที่รับผิดชอบ ให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ 5 ธันวาคม 2535

(นายชวน หลีกภัย)
นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ

กำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒

หมวด ๒

การกำหนดอำนาจ และหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ

มาตรา ๑๖ ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจ และหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

- (๑) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- (๒) การจัดให้มี และบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- (๓) การจัดให้มี และควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- (๔) การสาธารณสุขปโภค และการก่อสร้างอื่นๆ
- (๕) การสาธารณสุขการ
- (๖) การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ
- (๗) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
- (๘) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (๙) การจัดการศึกษา
- (๑๐) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
- (๑๑) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (๑๒) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัด และการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- (๑๓) การจัดให้มี และบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (๑๔) การส่งเสริมกีฬา
- (๑๕) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- (๑๖) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- (๑๗) การรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- (๑๘) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
- (๑๙) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- (๒๐) การจัดให้มี และควบคุมสุสาน และฌาปนสถาน
- (๒๑) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- (๒๒) การจัดให้มีการควบคุมการฆ่าสัตว์
- (๒๓) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพและสาธารณสถานอื่นๆ
- (๒๔) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๒๕) การผังเมือง
- (๒๖) การขนส่ง และวิศวกรรมจราจร
- (๒๗) การดูแลรักษาที่สาธารณะ
- (๒๘) การควบคุมอาคาร
- (๒๙) การป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย
- (๓๐) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริม และสนับสนุนการป้องกัน และรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน
- (๓๑) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่ทางคณะกรรมการประกาศกำหนด

พระราชบัญญัติ

สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗...

ส่วนที่ ๓

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา ๖๖ องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

มาตรา ๖๗ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดให้มี และบำรุงรักษาทางน้ำ และทางบก
- (๒) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล
- (๓) ป้องกัน และระงับโรคติดต่อ
- (๔) ป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย
- (๕) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- (๖) ส่งเสริมพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- (๗) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๘) บำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณ หรือบุคลากรให้ตามความจำเป็น และสมควร

มาตรา ๖๘ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจกรรม ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- (๒) ให้มี และบำรุงรักษาไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- (๓) ให้มี และบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- (๔) ให้มี และบำรุงรักษาสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ และสวนสาธารณะ
- (๕) ให้มี และส่งเสริมกลุ่มเกษตร และกิจการสหกรณ์
- (๖) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- (๗) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- (๘) การคุ้มครองดูแล และรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- (๙) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (๑๐) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- (๑๑) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- (๑๒) การท่องเที่ยว
- (๑๓) การผังเมือง

สถานที่ติดต่อ

สำนักบริหารจัดการน้ำ กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

อาคาร 4 ชั้น 6 ตึกกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
ถ.ติวานนท์ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000
โทรศัพท์ 0 2590 4360-74
โทรสาร 0 2591 8160, 0 2591 8184 , 0 2591 8209

สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 1 (ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ตอนบน)

เลขที่ 555 หมู่ 15 ต.ป่อแก้ว อ.เมือง จ.ลำปาง 52100
โทรศัพท์ 0 5421 8602
โทรสาร 0 5422 2938

● ส่วนบริหารจัดการน้ำ

กม.2 ถ.ลำปาง-เด่นชัย ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000
รับผิดชอบพื้นที่ 8 จังหวัด คือ ลำปาง เชียงราย เชียงใหม่ พะเยา แม่ฮ่องสอน
ลำพูน แพร่ น่าน
โทรศัพท์ 0 5422 5441-2
โทรสาร 0 5422 5442

สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 2 (ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ตอนล่าง)

เลขที่ 112 หมู่ 9 ต.หนองยาว อ.เมือง จ.สระบุรี 18000
โทรศัพท์ 0 3622 5244
โทรสาร 0 3622 5241

● ส่วนบริหารจัดการน้ำที่ 1 สระบุรี

เลขที่ 111 หมู่ 1 ต.หนองยาว อ.เมือง จ.สระบุรี 18000
รับผิดชอบพื้นที่ 5 จังหวัด คือ สระบุรี พระนครศรีอยุธยา เพชรบูรณ์ ลพบุรี อ่างทอง
โทรศัพท์ 0 3622 5408 , 0 3630 3423-4
โทรสาร 0 3622 5290

● ส่วนบริหารจัดการน้ำที่ 3 นครสวรรค์

323 หมู่ 1 ต.เก้าเลี้ยว อ.เก้าเลี้ยว จ.นครสวรรค์ 60230
รับผิดชอบพื้นที่ 4 จังหวัด คือ นครสวรรค์ อุทัยธานี ชัยนาท สิงห์บุรี
โทรศัพท์ 0 5329 9376
โทรสาร 0 5629 9628

สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 3 (ลุ่มน้ำโขง)

เลขที่ 307 หมู่ 14 ต.หนองนาคำ อ.เมือง จ.อุดรธานี 40000

โทรศัพท์ 0 4222 1519

โทรสาร 0 4222 1833

● ส่วนบริหารจัดการน้ำ อุดรธานี

หมู่ที่ 11 ถ.คลังอาวุธ ต.ขามใหญ่ อ.เมือง จ.อุดรธานี 34000

รับผิดชอบพื้นที่ 8 จังหวัด คือ เลย มุกดาหาร อุดรธานี หนองบัวลำภู

หนองคาย อัญญาเจริญ นครพนม สกลนคร

โทรศัพท์ 0 4528 5074 , 0 4531 7308

โทรสาร 0 4528 5074

สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 4 (ลุ่มน้ำชี)

ที่อยู่ ซ.อนามัย ถ.ศรีจันทร์ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000

โทรศัพท์ 0 4322 8524

โทรสาร 0 4322 2811

● ส่วนบริหารจัดการน้ำ ขอนแก่น

ซ.อนามัย ถ.ศรีจันทร์ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000

รับผิดชอบพื้นที่ 6 จังหวัด คือ ขอนแก่น กาฬสินธุ์ ชัยภูมิ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด ยโสธร

โทรศัพท์ 0 4322 1714 , 0 4322 2811

โทรสาร 0 4322 2811

สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 5 (ลุ่มน้ำมูล)

เลขที่ 47 กม.ที่ 4 ถ.ราชสีมา-โชคชัย ต.หนองบัวศาลา อ.เมือง จ.นครราชสีมา 30000

โทรศัพท์ 0 4421 2422

โทรสาร 0 4421 2175

● ส่วนบริหารจัดการน้ำ นครราชสีมา

เลขที่ 47 กม.ที่ 4 ถ.ราชสีมา-โชคชัย ต.หนองบัวศาลา อ.เมือง จ.นครราชสีมา 30000

โทรศัพท์ 0 4432 7499

โทรสาร 0 4432 7497-8

สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 6 (ลุ่มน้ำตะวันออก)

ถ.ปราจีนอนุสรณ์ ต.หน้าเมือง อ.เมือง จ.ปราจีนบุรี 25000

โทรศัพท์ 0 3721 3639

โทรสาร 0 3721 3639

● ส่วนบริหารจัดการน้ำ ชลบุรี

31/2 หมู่ 4 ถ.พระยาสุรจา ต.บ้านสวน อ.เมือง จ.ชลบุรี 20000
รับผิดชอบพื้นที่ 8 จังหวัด คือ ชลบุรี จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ตราด ปราจีนบุรี
ระยอง สระแก้ว นครนายก
โทรศัพท์ 0 3828 8980-1
โทรสาร 0 3828 8978

สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 7 (ลุ่มน้ำตะวันตก)

เลขที่ 195 หมู่ 4 ถ.ราชบุรี-น้ำพุ ต.ห้วยไผ่ อ.เมือง จ.ราชบุรี 70000
โทรศัพท์ 0 3237 0404
โทรสาร 0 3237 0408

● ส่วนบริหารจัดการน้ำ ราชบุรี

2/1 ถ.อุดมศิริ ต.หน้าเมือง อ.เมือง จ.ราชบุรี 70000
รับผิดชอบพื้นที่ 6 จังหวัด คือ ราชบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี
ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สมุทรสงคราม
โทรศัพท์ 0 3233 8608-9
โทรสาร 0 3233 8609

สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 8 (ลุ่มน้ำภาคใต้)

เลขที่ 516 หมู่ 6 ต.ควนลัง อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110
โทรศัพท์ 0 7425 1155
โทรสาร 0 7425 1157

● ส่วนบริหารจัดการน้ำ สงขลา

ถ.กาญจนวณิชย์ ต.เขารูปช้าง อ.เมือง จ.สงขลา 90000
รับผิดชอบพื้นที่ 7 จังหวัด คือ สงขลา ตรัง นราธิวาส ปัตตานี พัทลุง ยะลา สตูล
โทรศัพท์ 0 7431 1980
โทรสาร 0 7433 1980 , 0 7432 3291

สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 9 (ลุ่มน้ำยมและลุ่มน้ำน่าน)

เลขที่ 802 หมู่ 8 ถ.พิษณุโลก-หล่มสัก ต.วังทอง อ.วังทอง จ.พิษณุโลก 65130

● ส่วนบริหารจัดการน้ำ พิษณุโลก

ที่อยู่ 802 หมู่ 8 ถ.พิษณุโลก - หล่มสัก ต.วังทอง อ.วังทอง จ.พิษณุโลก 65130
รับผิดชอบพื้นที่ 6 จังหวัด คือ พิษณุโลก พิจิตร ตาก อุตรดิตถ์ กำแพงเพชร สุโขทัย ไทร.
โทรสาร. 0 5531 1405

สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 10

(ลุ่มน้ำชายฝั่งตะวันออกตอนบนและตาปี และลุ่มน้ำชายฝั่งตะวันตกตอนบน)

เลขที่ 394 หมู่ 4 ถ.อำเภอด.มะขามเตี้ย อ.เมือง จ.สุราษฎร์ธานี 65130

● **ส่วนบริหารจัดการน้ำ**

สุราษฎร์ธานี ที่ 3/9 หมู่ 3 ซ.วัดประดู่ ต.วัดประดู่ อ.เมือง จ.สุราษฎร์ธานี 84000

รับผิดชอบพื้นที่ 7 จังหวัด คือ สุราษฎร์ธานี กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช พังงา ระนอง ภูเก็ต

โทร. 0 7720 0788

โทรสาร. 0 7726 9211

บรรณานุกรม

กองประปาชนบท กรมอนามัย , *คู่มือการบริหารกิจการประปาหมู่บ้านของกรมอนามัย เล่ม 1* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ พ.ศ. 2545

กองราชการส่วนตำบล กรมการปกครอง, *กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับองค์การบริหารส่วนตำบล (รวมฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2542)* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อสาธาภิษาดินแดน กรมการปกครอง, พ.ศ.2542

วีระ นิยมวัน, นพ. *การพัฒนางานด้านการจัดการ*, กรุงเทพฯ : บริษัท ไชเบอร์ เพรส จำกัด พ.ศ. 2542

ศุภมล ศรีสุขวัฒนา, *อบต. กับการจัดการปัญหาสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมตามกฎหมาย* กรุงเทพฯ : บริษัท ไชเบอร์ เพรส จำกัด พ.ศ. 2542

สีลา สีนานุเคราะห์ , *องค์การและการจัดการ* กรุงเทพฯ : กรมการฝึกหัดครู, พ.ศ.2530

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, *ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการ และการบำรุงรักษาระบบประปาชนบท พ.ศ.2535* กรุงเทพฯ : บริษัท ศรีเอทีพี พับลิชชิ่ง จำกัด พ.ศ.2535

คณะที่ปรึกษา

นายวิเชียร

นางเทวารักษา

จุงรุ่งเรือง

เครือคัลยา

ผู้อำนวยการสำนักบริหารจัดการน้ำ

ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการจัดการ

คณะผู้จัดทำ

นายไตรรงค์

นางเมตตา

นายประพันธ์

นายวิชาญ

นายดุลยธรรม

นายพงศ์พัฒน์

ปิมปา

คำพิบูลย์

อำสกุล

ต่อตระกูลวงศ์

ทวิชสังข์

เสมอคำ

นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 7๑

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 7

นายช่างเทคนิค 6

เจ้าหน้าที่บริหารงานช่าง 6

วิศวกร 4

วิศวกร 4

